

Le Saltà

PLATA D'ENFORMAZIUN DAL COMUN DE MAREO - Nr. 15/2014 - 10 de setëmber 2014

Comun de Mareo, strada Catarina Lanz 48, 39030 Mareo, telefonn 0474/501023, fax 0474/501644,

www.comun.mareo.bz.it

info@comun.mareo.bz.it

Mobilité entrês plü vërda

Chisc agn èl gnü fat de gran vari por roé pa en smendrimont dal trafich y na mobilité plü dlungia al ambiont: le sorvisc de trasport publich ete por la Val de Mareo y ta Furcia, y da eniann inçe les rodes eletriches

Por na mobilité plü lesiera

Tai ultimi agn èl gnü fat de gran vari por mioré le sorvisc de trasport publich - soradöt por i sciori. Da eniann è jüda en funziun inće na "fossenara dal strom" por rodes y öna por auti eletrics

Le comun de Mareo sviluppëia Lvare dô vare tres deplü en conzet de mobilité alternativa. En debojügn, t'en monn olache al è trës plü auti, mo inće te nüsc païsc co i dà alberch a trës plü sciori. Tai ultimi agn àn mioré dassënn le sorvisc de trasport publich. Mâ plü en recört è la situaziun dal 2008, canche al ea ciamó en bus co jea ta Pederü mâ trëi iadi al dé. A cösta moda ne n'ea i sciori sogü nia motivës da lascé l'auto a ciasa.

Tres la colaboraziun danter Comun de Mareo, Assoziaziun Turistica y Provinzia de Balsan èra jüda da fà tai ultimi agn cotan deplü. Motü man àn dal 2010 d'isté, canche an à arjigné en bus co jea 7 iadi al dé ete por la Val. Bel avisa garatâra da trasporté ensciö chës 11 mile porsones. D'isté dal 2011 àn fat ciamó en vare ennant, aumontenn i trasporc sön 16 iadi al dé, tanco en bus vigne ora y de sajun alta feter vigne mes'ora. Tal medemo tomp èl gnü aumonté le daz ta Lé dla Crëda: por i auti da 5,00 a 7,00€.

D'isté dal 2012 jea le bus 17 iadi al dé y al gnea ensciö trasporté ete por la Val feter 27 mile passajiers (mâ chi co stemplâ la cherta), por roé dal 2013 cïnamai a 35.000 porsones trasportades.

L'ann passé àn inće porté ete la novité dal sorvisc de trasport publich ta Furcia, co è gnü tignü inće eniann. Le bus va vigne ora, por endöt 6 iadi al dé: trëi iadi danmisdé y trëi iadi dômisdé.

Co che ara se stà eniann con le bus èl rio di. Por gauja dal bor' tomp èl trec sciori co jea plülere forapert a Bornech, ensciö che le Citybus por Longega ea gonot soraçiaré y deplü.

LA CHERTA POR LA MOBILITÉ DEBANN

Por alesiré l'adoranza dal sorvisc

Les rodes eletriches tacades ete tal zënter de païsc, olache an po s'les emprésté fora.

En scior dla Svizera lascia ciarié sò so auto eletrich.

publich y motivé i sciori da l'anüzé, àn tres l'Assoziaziun Turistica istituì eniann d'isté la "San Vigilio Dolomites Summercard", na cherta che le scior ciafa debann canche al róa adalerch. Con cösta àl la poscibilité da anüzé i sorvisc de trasport publich (bus y ferata) debann, sora döt Südtirol, y ciafa laprò rabaç desvalis pa initiatives y manifestaziuns organisades dertan la sajun.

POR CHI DAL POST

Sce le scior po s'anüzé dai sorvisc de trasport debann, romagnel ciamó en punt de domanda por la jont dal post. Chi de Mareo po scê transié con so auto debann ete por la Val de Mareo y s'anüzé

dal Südtirolpass por le trasport publich, co pîta prisc plü basc respet a na cherta singola. Dal ater vers èl en svantaje che le scior va sora döt la Provinzia debann con bus y ferata, deperpo che nosta jont, cis i pendolars, mëss dé por dé se paié sôa cherta. Le medemo val por jont de Südtirol co vën sô por nostes munts, co à dôes poscibilitês: o paié le bus o paié le daz.

MOBILITÉ ELETRICA

Na secunda novité da eniann è les fossenares de forza eletrica. Le proiet bacé con l'ennom "Green Mobility" è gnü finanzié tres la Provinzia de Balsan, le Comun de Mareo, la Cassa Raiffeisen Val Badia, la Sozieté Eletrica d'Al Plan y l'Assoziaziun Turistica. Al è gnü motü sô tla plaza dlungia la pumpa dal penzînn na staziun por ciarié auti eletrics y sön plaza de dljia na secunda staziun por ciarié les rodes eletriches. Laprò èl gnü istituì tal zënter en sorvisc d'emprëstarodes eletriches, olache al è gnü cumpré les rodes, co i è gnüdes afitades por plü agn ala Adrenaline Adventures, co fistidiëia da destrighé le sorvisc.

Ćiasa dal Parch: posc por i auti

Dô cotan d'agn era jüda da realisé na plaza da parché por la Ćiasa dal Parch Natural Fanes - Senes - Braies, co i pîta lerch a 25 auti. Cosc 85.000,00€

La Ćiasa dal Parch Natural d'Al Plan è na strotöra co chërda adalerch en gröm de sciori. Dal 2013 el varié da üsc ete 14.695 porsones, co è 1.802 deplü co l'ann denant. La maiü sona fej fora i vijitadus taliagn: endöt n'el roé ete 8.191; todësc co à vijité la strotöra el sté 3.117, jont dal post (provinzia de Balsan) el roé ete 2.470 y da d'atres naziuns 507. Con le tomp che i àn albü eniann d'isté, pòn s'aspeté che la zifra crësci ciamó en iade deplü. La Ćiasa pîta por jont dal post y sciori enformaziuns d'öga y mostres enteressantes sön flora, fauna y particolaritës de nosc parch natural, desco ince initiatives de formaziun y enformaziun por gragn y pici.

Ći co i manciâ ciamó ala Ćiasa, ea na plaza da lascé jö i auti. Garatada èsera eniann d'isté. Le pröm vare ea chël da gnü a öna con le terac, y tlò era jüda da se gnü dër bun con la Vijinanza d'Al Plan, y ince con le Comun, co à fistidié da fà les müdaziuns al plann urbanistich. La Provinzia ti à spo cumpré jö le terac ala Vijinanza y à fistidié da mené ennant la realisaziun dal proiet. La gran plaza dai auti pîta lerch por chi 25 auti. Al è gnü ciaré

Ensciö ciara fora la plaza dai auti nea, dan la Ćiasa dal Parch Natural Fanes - Senes - Braies.

da fà en laûr sciompl. An n'à nia orü la asfalté, mo engiaré dōta la spersa; laprò el gnü motü jö sales de lën por deloje les eghes. Döt cant è gnü assignhé ete con de beles sîs de lën, al è gnü motü jö tera por che al cherscess vërt enceria, y sonté deplü trogneres.

En gaujiun de chisc laûrs, el ince gnü dörteré la picia plaza bel dan la Ćiasa dal parch y staziun dai verdabosc, olache al è gnü motü jö danö y cadrî y les sales por l'ega.

Le cost de planificaziun y

realisaziun è sté de 85.000,00€, co è gnüs finanziaes dla Repartiziun de Natöra, Contrada y Svilup dal Teritore dla Provinzia de Balsan. La coordinaziun tecnica è stada tles mans dla Repartiziun Frabiches y Sorvisc Tecnich dla Provinzia, la planificaziun y direziun dai laûrs è gnüda fata dal dr. inj. Egon Pescollderungg. I laûrs è gnüs fac dla dita Taubau Srl, deperpo che tres l'Ispetorat Forestal da Bornech el gnü fistidié da fà vërt, sonté fora lëns y brüsces y fà l'abelimont.

Secretariat de Comun

Verena endô en sorvisc

Con le lönesc ai 18 d'agost à Cendô motü man da laoré te Comun la secretêria de rode dra. Verena Ellecosta de Colac, co è stada demez por maternité.

Ara à motü man te nosc comun dal 2005 y è spo stada demez anter plü iadi. Les sostituziuns è gnüdes sorantutes empröma da Josef Oberleiter, en tomp danterete ince dal secretêr d'La Val Erich Pescollderungg y spo tai ultimi agn da Heinold Rottensteiner. Verena Ellecosta è sën endô en sorvisc a tomp plën. Bëngnüda zoruch!

La Secretêria de Comun Verena Ellecosta.

Heinold à tut comié

Le Secretêr de Comun Heinold Rottensteiner à roé ai 17 d'agost sôa esperionza profesionala te Mareo. Al nes cunta sce ara i à büté y cô che al vëiga i marô

Le dé 14 d'agost è sté por le Secretêr de Comun Heinold Rottensteiner l'ultimo dé de laûr te nosc comun. Con i 17 è spo jü a piz le contrat. Heinold ea roé alerch ai 4 d'aorì 2011, por tó ete le post de Josef Oberleiter. Cösc ultimo ea gnü te Mareo en sostituziun dla secretêria de rode Verena Ellecosta de Colac.

L'aministraziun y la comunité de Mareo ô i di iolan a Heinold por le laûr che al à fat te cösc tomp. I ultimi dis de laûr sunse ciamó storé pro por le damané cô che ara i à büté tlò da nos.

Le Secretêr de Comun Heinold Rottensteiner i ultimi dis de laûr.

Le Saltà: Heinold, co è pa stada l'esperionza da secretêr de comun te Mareo?

Heinold Rottensteiner: Te Mareo ài fat mia pröma esperionza desco secretêr de comun. Ci che i à emparé teorically pal curs da secretêr, ài tlò podü mëter en pratica concretamenter. I sun gnü lassora che pai cursc empàrun trep, mo dio nia döt. Trec prozedimoné aministratifs ea por me daldöt nös, desco incé les leges. Mo i à tignì bot y ara è jüda, con l'aiüt de mi colaboradus, dal secretêr da denant y i secretêrs dai comuns ijins.

Te vëgnes dal Ritten. Aste pa podü tla finada te sonti da cïasa tla comunité de Mareo?

An vën tué sô scialdi debota tla comunité. Desco secretêr de comun àn le vantaje che al vën t'ofize trepa jont y porchël empàrun valgama snel da conëscer en gröm de porsones. La comunité tlò te Mareo è pordërt dër daverta, an röa snel ete, mo an mëss mefo fà le pröm vare. Al è jont de compagnia. I à fat trep festa y albü na bela hez atlò.

Te töa pröma esperionza da secretêr este atira roé te na realté

de trëi lingac. Co tl'aste pa cavada con le ladin?

Le ladin ea por me daldöt nös. I pröms dui mëns ne capï nët nia. Mia mama m'à scinché en curs de ladin y spo m'ai arjigné le vocabolar de Videsott. Con cösc y a forza da aldì baienn le lingaz, ài endertant emparé en gröm de parores y modes da baié. I à spo vigne edema "en curs" de ladin, plü avisa les sontades de Junta, co gnea tignides en gran pert por ladin. Val' iade èl l'Ombolt co fajea en ressumé de ci co gnea dit, y sce i orea zonga sëi val' plü avisa, ti dêi dal comedun a Richard (de Plaza), co mo dijea deplü.

Y sën pa? Capëscete le lingaz?

I ne sun nia ciamó roé a le baié, mo de ladin capësci dër trep, incé sce nia ciamó döt. Pa en curs de ladin ch'i à fat a Bornech, ài emparé deplü söla gramatica, y odü che ara è avisa tan impegnativa co chëra dal talian o dal todësch.

Sce te cïares zoruch a chisc agn, cara è pa na bela y na manco bela esperionza che te te tölës empara?

I à trespes de beles recordanzes, desco les festes y les manifestaziuns che i à podü tó pert. Por ci co reverda le laûr mo tómel

ete la strada La Pli - Brach. Sën ch'i baiun atlò, è le proiet slüt jö. Canch'i à motü man da laoré te comun, ea La Pli - Brach mia pröma escriziun de laûrs ch'i à scrit enstës. I à adoré dio, mo ara è jüda zonga che al gness recurs; chël ô di che le test ea valgama a post. Na esperionza manco bela.... (al ponsa dô n pez) ne mo tomassel en iade ete nia.

Co vëigheste pa personalmonter la jont de Mareo?

Desco dit, èl jont da orëi bun y de compagnia, y incé co ne strîta nia ienn. Te d'atri posé vara pro bën atramenter, por le di te na manîra diplomatica.

Ci fajaraste pa sën?

Empröma jarài en n'edema sön le lü de mio pere a mo palsé fora endortöra. Spo m'ai anunzié por deplü concursc, y por chi saràl da s'arjigné ca, por ciapé ete endô t'en ater post de laûr.

Saràl pa le laûr da secretêr, o èl massa stressant?

Le laûr da secretêr è bën valgama stressant, mo ci laûr ne l'è pa nia? Laûr è pö laûr y nia vacanza. Sce ara va, laorassi ienn endô desco secretêr de comun.

Laûrs mêt man, va ennant, va a piz

Deziuniuns tutes dla Junta de Comun tles sontades dai 4 de jûgn ai 20 d'agost '14

LAÛRS

Salf dles manifestaziuns Al Plan: Tal salf dles manifestaziuns el gnû renové l'implant audio y d'illuminaziun. La Junta à tla sontada dai 11 de jûgn aproé cosc emplû, i sorandenn l'enciaria ala firma Erlacher David Srl con sonta a Antermëia, da slaifené i func y fà laûrs da moler, por na soma de 2.390,47€ plû IVA. La firma La Casa Pulita de Achille Sacchi con sonta a Bornech, è gnûda enciariada da i dé na puzenada generala al salf renové, por na spëisa mascima de 1.400,00€ plû IVA. Ala firma Tenda Service dal sign. rag. Silvano Tozzi, con sonta a Balsan, i è gnû dé l'enciaria da puzené les coltrines dal salf, por na soma mascima de 1.200,00€ plû IVA. Tla sontada dai 13 d'agost à la Junta aproé la documentaziun finala dai laûrs fac dla firma Elektro Eros de Lo Re Eros, por la soma de 40.569,08€. Cösta soma plû IVA al 22% i è gnûda paiada fora.

Plann dai raiuns de prigo: La Junta à aproé la sciazada dai cosc por la redaziun de cösc plann, desco ince dles tabeles dai degrës de stûde specifichs, motûs adöm dal dr. Stephan Pichler. I cosc sciazës è de 256.242,84€. Le Comun à damané eten Provinzia dô n contribut.

Sistemaziun strada Catarina Lanz danter plaza y paiun con ressanamont dal mûr de cortina: Al è gnû aproé cosc emplû por na soma de 7.765,17€ plû IVA.

Paiun d'La Pli: Al dr. inj. Walter Ferdigg con stûde a Al Plan, i è gnû dé l'enciaria da fà la colaudaziun statica, por na soma de 1.174,34€ (contr. y IVA laprò). La firma Zimmerei Palfrader de Palfrader Gabriel è gnûda enciariada da condü y mëter sô na sala da têt por le paiun nô, por 959,59€ plû IVA.

Scora de Musiga Al Plan: Le sign. Erlacher Georg d'Al Plan è gnû enciarié da realisé la scrita sôn la Scora de Musiga d'Al Plan, por na spëisa de endöt 3.520,00€. Ala Uniun dai Ostis de Mareo i è gnû dé en contribut de 10.000,00€ por avêi realisé la ciasadafû por les uniuns tla scora de musiga bas etc. Le Comun à paié fora i cunc por l'inaudaziun dla Scora de Musiga, stada da d'aisciöda, plû avisa 694,95€ (IVA laprò) ala firma L'Apetit de Pisching Wolfgang, y 180,90€ (IVA laprò) a Sorbatelli Katia.

Zënter de reziclaje Cîamaor: Al dr. inj. Martin Weiss con stûde a Balsan, i è gnû dé l'enciaria da arjigné en proiet definitif y esecutif, con la coordinaziun dla sùgherté tla fasa de proietaziun, por la soma de 18.776,54€ (contr. y IVA laprò).

Strada La Pli - Brach: La Junta à aproé la documentaziun y la pert finala dai laûrs fac dla firma Ploner Srl, por la soma neto de endöt 745.370,18€. Ala firma Ploner i è gnû paié fora 29.208,52€ plû IVA al 10% por avalié i cunc. Le geom. Martin Krautgasser con

stûde a Percha, è gnû enciarié con la proietaziun, coordinaziun de sùgherté, direziun y contabilité finala dai laûrs por ressané la strada, - 2. pert, por la soma de 16.457,60€ (contr. y IVA laprò).

Strada Rina - Tintal: Sôn la strada danter Rina y Tintal vâl debojûgn da stabilisé con prescia le rogn y da architè l'arsida dla strada d'azes Al Pinter. Le tecnich comunel dr. Eduard Winkler à fat na sciazada dai cosc por chisc laûrs, co è spo gnûda aproada dla Junta. Por la stabilisaziun dal rogn el gnû sciazé cosc por endöt 56.919,59€, por la strada d'azes Al Pinter roun sôn 27.473,24€

AL VËN PAIÉ FORA CUNC

Al **personal de Comun** i è gnû paié fora döt adöm 1.029,49€ por laûr sorafora fat en gaujiun dles lîtes europeiches ai 25 de mà 2014.

Le Comun i à paié fora spëises a sôa ciaria a scores de musiga desvalies: 1.530,00€ al Comun da Bornech por la Scora de Musiga da Bornech, 540,00€ al Comun da Porsenù por la Scora de Musiga da Porsenù.

La jeep nea por i laoranti de Comun, le pröm dé ch'ara ea en sorvisc.

Ala Comunità Comprensoriala de Puster i èl gnü paié fora 39.862,00€, co è a ciaria dal Comun de Mareo por le sorvisc de assistonza te ciara por l'ann 2013.

Al avocat dr. Christof Baumgartner con stüde a Bornech i èl gnü paié fora 864,44€ (ret. Irpef de 140,99€) desco avaliada dal cunt por en arat sön le prozedimont por l'ultimazion dal proiet de costruzion dla sign.ra Alberta Tamers (str. Fanes).

Desparé la nêi: Ala firma Erlacher Markus con sonta te Mareo i èl gnü paié fora 11.163,00€ (IVA laprò) por laürs da desparé la nêi. Al sign. Herbert Rubatscher i èl gnü paié fora 5.943,84€ (IVA laprò) por laürs da desparé tla localitè Alfari.

Al dot. inj. Maurizio Kastlunger i èl gnü paié fora 8.248,74€ (IVA laprò) por la proietazion, coordinazion de süghertè y direzion dai laürs por infrastrutöres tal raion d'espansciun "Chi Rauc".

Al è gnü aproé la pert finala d'esecuzion dai laürs endortöra da pert dla dita Verginer Srl, pla costruzion d'en contegnidù por les eghes blançes tla localitè Pespèsc. Ala dita i èl gnü paié fora la soma de 6.644,35€ plü IVA.

Al è gnü aproé la documentazion finala de laürs fac dla firma Verginer Srl sön strades de comun jüdes en roa, por en total de 86.707,64€. Ala dita i èl gnü paié fora cösta soma, plü l'IVA al 22%.

Al Consorz dai Comuns de Südtirol i èl gnü paié fora 1.890,23€, desco 2a rata dal contribut anual por l'ann 2014.

ENCIARIES

Ala firma Rotwild Srl da Porsenù i èl gnü dé l'enciaria por la redazion y la stampa dal material de marketing por le proiet "Unesco Parking", por la soma de 932,00€ plü IVA.

Ala firma Bortolotti & Zanin Snc da Castello Molino de Flèm i èl gnü dé l'enciaria da deponje la

marcaziun sön strades y plazes d'Al Plan, La Pli y Rina, por en mascim de 6.000,00€ plü IVA.

Le geom. Thomas Agreiter con stüde a Al Plan è gnü enciarié da fà en plann de partiziun por la strada d'azes Dejaco, Promberger, Rungger a Rina, por na soma de 2.791,36€ (contr. y IVA laprò).

Dala firma Hell Landmaschinen Srl con sonta a Eppan, s'è le Comun empresté por 6 mënc en Radlader JCB 416 con azessurs laprò, por na soma de 8.046,00€ plü IVA.

La firma Aquatherm Srl da San Laronz à ciaté l'enciaria da condü 11 m³ de giara d'erme por i tó l'aje al'ega da bère tles localitès Roîsc, Frena y Prades. Le cost dal material è de 2.440,00€ plü IVA.

Le Comun à cumpré dala firma Auto Engl de Engl Hanspaul, con sonta a Gais, na jeep Mitsubishi L200 4x4 DPF Invite, por la soma de 23.309,00€ con IVA laprò.

La firma Erlacher Markus con sonta te Mareo à ciaté l'enciaria da fà laürs de mioramont sön le tru d'aventöra/da jì a pè danter Curt y La Pli, por na soma de 2.900,00€ plü IVA.

La medema firma è incé gnüda enciariada da mèter jö ros danter la strada Antersì y la scora mesana

Evelyn Ferdigg da Rina è colaboradëssa nea tal ofize lizonzes.

d'Al Plan, por na soma de 850,00€ plü IVA. Y laprò la enciaria da mèter jö i ros por taché ete en container de toletes tal raion de palsa Ciamaor, por la soma de 5.650,00€ plü IVA.

Dala firma Argu Traffic con sonta a Eppan èl gnü cumpré tofles/segnai de strada por na soma de endöt 768,00€ plü IVA.

La firma Termotecnica Kastlunger à ciaté por le tomp dai 2 de messé 2014 ai 1. de messé 2017 l'enciaria por l'assistonza dles condütes dal'ega da bère a La Pli y a Rina, por en paiamont anual de 3.360,00€ plü IVA.

Le geom. Thomas Agreiter con stüde a Al Plan è gnü enciarié con la redazion d'en bunarat en cunt dal confin danter le raion d'espansciun "Ras" y le Hotel Floralp, por na soma de 1.015,04€ (contr. y IVA laprò).

La firma Elektro Mutschlechner con sonta a Al Plan è gnüda enciariada da mèter jö ros tal raion de palsa Ciamaor, por na soma de 2.545,00€ plü IVA.

La Junta à cumpré por 15.000,00€ bonns da adoré por paiamoné, cultes sön le davagn y contribuc previdenziai por personal co fej laür sajonal/ocajional.

Le Comun - desco mëmber dal Consorz dles eghes fosces Val de Puster, i à deleghé a cösc consorz le sorvisc da tó fora y desgorje le paltan de sarenara sön terac dal comun de Mareo (endöt 105 de pici implané de desgorta individuai), por le tomp dai 01.01.2016 ai 31.12.2023. Por l'ann 2016 sarà da paié 245,00€ plü IVA. Döt le sorvisc vën coordiné autonomamont dala ARA Val de Puster Spa, y vën integré tal contrat de conzesciun che i comuns à con la medema dita.

Guant da laür por i laorané de Comun: Ala firma Würth Srl con sonta a Bornech, i èl gnü dé l'enciaria da condü guant da laür por i laorané de Comun, por la soma de 3.693,00€ plü IVA. Ala

firma Fireservice con sonta a Bornech inçe na ençiaria por guant da laür, por la soma de 946,80€.

Ala firma Kofler & Rech Spa con sonta a Valdaora i èl gnü dé l'ençiaria da sistemé ot tombins sön la strada provinziuala nr. 43, por la soma de 1.240,00€ plü IVA.

Le dr. inj. Christof Staggl con stüde a Bornech è gnü ençiarié da laoré fora en plann de soravijiun por l'ega dla plöia, l'ega foscia y l'ega da bëre, por na soma de 15.172,31€ (contr. y IVA laprò).

La tislaria Tamers Friedrich è gnüda ençiariada da condü na mësa por le salf dles reuniuns de Junta, por le prisc de 1.420,00€ plü IVA. La medema dita à inçe ciafé l'ençiaria da condü en armé de 10 perts por la scora elementara d'Al Plan, por 5.200,00€ plü IVA.

La firma Ties Alfred & Co Snc con sonta te Mareo à ciafé l'ençiaria da condü en armé davert por le local de scionzes y 5 armês daveré por la scora mesana, por en cost total de 3.330,00€ plü IVA.

La firma Erlacher Markus con sonta te Mareo è gnüda ençiariada da ressané na rampa a Frontü, por n cost de 8.200,00€ plü IVA.

La firma Möbel Mareo Sas con sonta te Mareo è gnüda ençiariada

da condü möbli emplü por la scora de musiga, por na spëisa de 3.920,00€ plü IVA.

La firma Elektro Mutschlechner con sonta te Mareo à ciafé la ençiaria da condü y mëter sô dôes löms de strada a Rina, por la soma de 1.523,50€ plü IVA.

AMINISTRAZIUN

La Junta à fat fora tla sontada dai 4 de jügn na limitaziun dal transiamont da Pederü çina sön Fanes y Senes, por la sajun da d'isté 2014. La limitaziun val dales 10:00 ales 16:00, por le tomp dai 28 de jügn çina ai 14 de setëmbër. Slüç fora è forzes dal ordinn y de socurs, i laoranc de Comun, desco inçe porsones con handicap, con cuntrasëgn da parché de valüta europeica. Tla sontada dai 2 de messé èl gnü enjunté cösta ezeziun: i gesturs de üces da munt po transié por termînns dal dotur, dovëis de scora, rajuns familiares y caji de prescia.

La Junta à costituì en dërt de servitù por les condütes dles eghe blançes y fosces a çiarla dla pdt 3382/35 tal CC de Mareo (proprietars Erlacher Maria Cecilia, Mair am Tinkhof Maddalena, Palfrader Erich y Villgrater Josef) - dlungia le raiun d'espansciun "Ras", a bën dal bën demanial publich dal Comun de Mareo. Cösta orenté ea gnüda manifestada

dal Ofize Promoziun dal Frabiché Alesiré. L'impëgn de spëisa por le Comun è de 500,00€.

Le sign. Renzo Pedevilla - aciasé a Maran - à damané dô ai 5 de dezëmbër 2013 na conzesciun da frabiché, che le Comun i à refodé. Sön chëra à le damanadù prejenté en recurs dan le TAR. Le Comun à tut la dezijiun da se lascé ete tla stritaria y à ençiarié l'avocat dr. Christof Baumgartner por defëne sôes rajuns, por na spëisa preodüda de endöt 2.500,00€.

Le Comun s'à inçe lascé ete tal recurs en apel dan le Consëi de Stat, co reverda le recurs mené ete dal Comun de Apiro cuntra l'ordinanza dai 17.04.2014 nr. 1823/2014, dada fora dal TAR dal Lazio (program 6.000 Campanili). Al è gnü ençiarié l'avocat dr. Giuliano Berruti con l'assistenza legala.

Sorvisc da desparé: La Junta à scrit fora l'apalt dal sorvisc da desparé la nëi por le tomp dai 01.11.2014 fina ai 30.04.2019. Condiziuns dal sorvisc è che al vëgni desparé la nëi, crazé sô les dlaces y sciüré saorun (co vën condüt dal Comun). La firma messarà ester a desposiziun vigne iade che le tomp s'al iera - inçe de nët y i santusc - ara mëss garanti le bun transiamont dles strades, y arà enstëssa da s'arjigné les mascînns co va debojügn, desco inçe da documenté i orars de sorvisc sön na lista aposta, da dé jö vigne mëns. Le Comun ne sorantol nia responsabilitës por danns a porsones y cosses gaujës dla firma dertan le sorvisc.

Le sign. Bruno Rovara aciasé te Mareo, à ciafé l'ençiaria da desparé por les strades Frontü, Çiaseles, La Munt, Alnëi, La Costa, Peraforada, La Pli, Val, Corterëi, Biëi Defora, Plan dal'Ega. Al i gnarà paié na componënta fissa de 25.000,00€ a sajun, plü en paiamont de 110,00€ al'ora por desparé, y de 95,00€ al'ora por sciüré saorun.

Le sign. Maneschg Karl-Heinz à prejenté domanda da gni deslié dal'oblianza de respet dles

I laürs pal paiun d'La Pli va emnant debota. La strotöra è belo sô, inçe i scalins da se sonté ciafa bel plan forma.

destanzen legales dla pdt 4185/1 tal CC de Mareo, por podëi amplié le frabricat da paur sön la pdf 1396 tal CC de Mareo (Chi Čianëis). La Junta à conzedü.

La Junta à aproé da müdé le plann normatíf dal raiun de ressanamont "Al Plan", sotraiun A/4 - lôt 4/4, müdenn l'altëza mesana ponderada dla pdf 725 tal CC de Mareo, por restrotoraziun y ampliamont (chino vedl).

Le Comun à slüt jö en contrat con le sign. Walter Frenner, aciasé te Mareo. Le Comun i dà al sign. Frenner a tomp indeterminé le dërt de soraspersa y sot tera ete sön 54 m² dla pdt 3019/7 (parzela d'os 1614) tal CC de Mareo (dlungia majun dal Cone); le signur Frenner i dà al Comun de Mareo zona spëises y agravamoné la pdt 3027/3 tal CC de Mareo, de 101 m² (sön ur' dla strada Catarina Lanz).

Ala Cassa Raiffeisen Val Badia i èl gnü afité ia por 20 agn trëi posé da parché dan la filiala d'Al Plan (parzeles 4195/1 y 3054), por la soma de 13.000,00□.

Raiuns d'espansciun: la Junta à aproé la gradatöra provisora por le frabiché alesiré: 1) Janpaul Comploj con 36 puné, 2) Harald Frenner con 31, 3) Alex Feichter con 24, 4) Anna Palfrader con 22.

La Junta à fat fora da tó pert al proiet "Percurs vital Dolomites", en tru da jì a pè danter plü comuns, porté ennant dla Comunità Comprensoriala dla Val d'Isarch. An à sorantut la soma de 7.659,80€ desco rest dal finanziamont.

Le Comun à slüt jö en contrat de barat con le sign. Rungger Gilberto da Rina. Le Comun i dà 243 m² dla pdt 5030/1 tal CC da Rina. Le sign. Rungger i dà al Comun 175 m² dla pdt 2550/3 tal CC de Rina. Deache les sorasperses da baraté n' à nia la medema valüta, èl gnü fat na avaliada danter les perts, tla mosöra de 50,00□ al m².

URBANISTICA

Tla sontada dai 11 de messé à

la Junta aproé cösta **müdaziun urbanistica:** müdaziun da bosch a vërt de čampopré de na spersa de 1.630 m² sön perts dles ppdt 2707/3, 2707/4 y 2738/2 tal CC de Mareo (sora Sarjëi sò).

Hotel Excelsior Srl: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "Excelsior" sön les pdf 615, sön la pdt 3314/124 y sön perts dles ppdt 3314/1 y 4184/1, dotes tal CC de Mareo (encër le Hotel Excelsior ia). Endöt 5.000 m² con n indesc de cubatöra de 3,95 m³/m² con l'aumont da 88 a 130 leé.

Ferdigg Luigi: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "Ferdigg" sön pert dla pdt 2491/2 tal CC da Rina (sora Costalungia sò). Endöt 1.900 m² con n indesc de 1,10 m³/m², en previjun de na strotöra nea con 15 leé y almanco 4 stères.

Mutschlechner Albert: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "Gader" sön la pdf 709 y sön perts dla pdt 2827/8, dotes tal CC de Mareo (Villa Gader, str. Plan de Coronas). Endöt 2.880 m² con n indesc de 2,50 m³/m², en previjun de na strotöra nea con de 60 leé y almanco 4 stères.

Mutschlechner Alessandro: inserimont d'en raiun por implané turistics "Graziani" sön la pdf 560, sön les ppdt 1028/132, 1104/4 y sön perts dla pdt 1028/153, dotes tal CC de Mareo (Ücia Graziani). Endöt spersa de 11.500 m² con en indesc de 0,80 m³/m², l'aumont da 20 a 60 leé y almanco 4 stères.

Castlunger Rainer: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "Grones" sön perts dles ppdt 3018, 3028 y 3032, dotes tal CC da Rina (Grones). Endöt 3.300 m² con n indesc de 1,30 m³/m², en previjun de na strotöra nea con na capazité d'alberch de 40 leé y almanco 4 stères.

Costa Maria Valeria: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "La Miara" sön les ppdf 468, 1288, 1290, sön la pdt 3744/2 y perts dla pdt 3754/1, tal CC de

Mareo (loc. La Miara). Na spersa de 3.800 m² con en indesc de 1,50 m³/m², en previjun de na strotöra nea de 40 leé y almanco 4 stères.

Palfrader Robert: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "Bivacco", sön perts dla pdt 1028/48 tal CC de Mareo (vijinanzas dla Ücia Bivacco). Endöt na spersa de 3.000 m² con n indesc de 0,80 m³/m², en previjun de na strotöra nea con capazité de 15 leé y almanco 4 stères.

Alfonso Winkler: inserimont d'en raiun por implané turistics d'alberch "Winkler - Pré Rié" sön la pdf 878 y sön perts dles ppdt 2490/1 y 3261/8, dotes tal CC da Rina. (Pré Rié). Endöt na spersa de 1.900 m² con n indesc de 1,10 m³/m², en previjun de na strotöra nea con capazité d'alberch de 15 leé y almanco 4 stères.

Ties Gabriella y Ties Verena: inserimont de n raiun por implané turistics d'alberch "Nora - Ties" sön la pdt 3381/2 tal CC de Mareo (pré danter Villa Ortensia y čiasa Le Tablé - Casentini). Endöt na spersa de 3.160 m² con n indesc de 2,10 m³/m², en previjun de na strotöra nea con na capazité 70 leé y almanco 4 stères.

Ties Gabriella y Ties Verena: cambiamont da raiun de vërt de čampopré te strada comunala dla sort D sön les ppdt 3382/33, 3382/23 y 3382/26, dotes tal CC de Mareo (strada al momont de giara, con azes dan le raiun d'espansciun "Ras" y passa sot le Hotel Floralp por roé tal raiun turistich splighé dessora)

Comun de Mareo: cambiamont da bosch te strada comunala dla sort C sön la pdt 3169/28 y sön perts dla pdt 4209 tal CC de Mareo (dlungia le Camping Al Plan sò).

Maneschg Maria Rosa: inserimont d'en raiun residenzial B4 - raiun de completamont sön les ppdf 1373, 1169 y 794 y sön perts dles ppdt 351, 4100, 342/1 y 328/1, dotes tal CC de Mareo (Col Marchet y encëria). La spersa è de 1.433 m².

Willeit Albert: müdaziun de vërt agricul te raiun residenzial C6 - raiun d'espansciun con convenziun urbanistica sön la pdf 57 y sön perts dles ppdt 541, 542 y 4097/1, dötes tal CC de Mareo (Curt).

Sön domanda dal sign. Mutschlechner Roland y dla signura Rungger Clara à la Junta aproé la müdaziun da bosch a vërt de ciampopré, de na spersa de 6.269 m² dla pdt 3346/7, tla localitè Chi Pontejì (dlungia le resservar dal'ega sora la Villa Romantica).

PERSONAL

Tla sontada dai 4 de jügn à la Junta aproé le verbal d'ejam por l'assunziun tres contrat a tomp determiné **de na assistonta aministrativa tla VI cualifica funziunala a tomp parzial (50%)**. La gradatöra vëiga al pröm post la sign.ra Evelyn Ferdigg con 28,3 puné, co è spo gnüda tuta sò tla enciaria soradita.

La Junta à scrit fora en concurs por l'assunziun provisor de deplü coghi/cöghes por les scolines y refeziuns de scora por l'ann 2014/15. Les candidates ametüdes al concurs è (dô alfabet) Renata Chizzali, Roswitha Crazzolar, Monika Miribung, Rosmarie Verginer y Elke Wallnöfer. Les medemes candidates, con laprò Marta Ellecosta, è gnüdes ametüdes iné al concurs por l'assunziun provisor de na dëidacöga por la refeziun de scora tla mesana, ann 2014/15.

Tla sontada dai 6 d'agost èl gnü aproé la gradatöra por l'assunziun provisor de na cöga y na dëidacöga por la scolina da Rina y la mesana d'Al Plan (3. cualifica funziunala), con cösc ordinn: 1) Rosmarie V. 2) Monika M. 3) Elke W. 4) Roswitha C. 5) Marta E. 6) Renata C.

Al è gnü aproé iné la gradatöra por l'assunziun de cöghes por les scolines de Mareo y la mesana d'Al Plan (4. cualifica funziunala), con cösc ordinn: 1) Rosmarie V. 2) Elke W. 3) Roswitha C. 4) Monika M. 5) Renata C.

La sign. Caroline Huber è gnüda tuta sò dai 01.09.2014 ai 19.06.2015

desco sorvidëssa pla scolina y refeziun d'La Pli de Mareo, con contrat a tomp parzial (15 ores al'edema (39,48%).

La sign.ra Clara Chizzali è gnüda tuta sò dai 01.09.2014 ai 30.06.2015 desco sorvidëssa pla scolina d'Al Plan, con contrat a tomp parzial (20 ores al'edema - 52,64%).

La sign.ra Elke Wallnöfer è gnüda tuta sò desco cöga de scora y scolina a Rina, dal 01.09.2014 ai 19.06.2015, con orar a tomp parzial (34 ores al'edema - 89,47%). Ara fistidiëia emplü por la netijia dai locai de scolina.

La sign.ra Monika Miribung è gnüda tuta sò desco cöga dla refeziun de scora pla scora mesana d'Al Plan, dai 04.09.2014 ai 19.06.2015.

La sign.ra Renata Chizzali è gnüda tuta sò desco cöga por la scolina d'La Pli, dai 04.09.2014 ai 19.06.2015, con orar a tomp plén.

La sign.ra Rosmarie Verginer è gnüda tuta sò desco cöga dla refeziun de scora pla scora mesana d'Al Plan, dai 04.09.2014 ai 19.06.2015.

La sign.ra Roswitha Crazzolar è gnüda tuta sò desco cöga de scolina d'Al Plan, dai 04.09.2014 ai 19.06.2015.

CONTRIBUC

A cöstes uniuns y istituziuns i èl gnü conzedü en contribut: 1.800,00 al Consèi de Formaziun d'Al Plan; 1.210,00 al Consèi de Formaziun d'La Pli; 642,65 al Consèi de Formaziun da Rina; 10.000,00 al Al Plan Events por l'organisaziun de manifestaziuns sportives tal ann 2014; 5.000,00 desco secundo contribut straordinar al'Assoziaziun Turistica d'Al Plan, por cumpré na staziun da ciarié auti y rodes eletriches; 200,00 al Cor dles Ères d'Al Plan; 1.500,00 ala Musiga "Catarina Lanz" d'Al Plan; 500,00 al'EPL - Ert por i Ladins; 4.200,00 al grup dai jogh d'Al Plan por dörteré le confarun; 6.000,00 desco contribut straordinar ala Uniun dal Sport da Rina, por laürs de sistemaziun pal ciamp dal sport.

DELIBERES AMINISTRAZIUN DESPARTIDA BUC

Al è gnü aproé da paié fora deplü cunc: 956,13 a Ellecosta Josef; 76,29 ala Sozieté Elettrica d'Al Plan; 448,00 ala ücia da Pederü; 140,30 al sotler Stocker da Tluses; 84,28 al Consorz Agrar da San Martin; 581,33 ala dita Verginer Srl; 2.574,00 a Ploner Engelbert, 920,00 a Burchia Siegfried; 84,16 ala Sozieté Elettrica d'Al Plan; 80,00 a Market Longega.

Tla sontada dai 11 de mes-sé èl gnü partì sò l'avanz d'aministaziun BUC de 4.429,34. De chisc va 2.577,96 por spëises de manutenziun straordi-nara de strades d'azes ai bëns d'aministraziun despartida, 1.851,38 por contribué straordinars a vijinanzes, sön proposta dla lia dai paurs.

La Fraziun da Pliscia dal comun de Mareo/Aministraziun despartida dai bëns d'anüzada zivica, i à vonü al sign. Valentin Erlacher na soraspersa de 151 m² dla pdt 2159/1 tla P.T. 101/II tal CC de Mareo, por le prisc de 50,00 al m², tanco en total de 7.550,00.

Ala firma Othmar Gasser con sonta te Mareo i èl gnü dé l'enciaria da condü 20 sales de lersc, por na soma de 1.500,00 plü IVA.

Al i è gnü conzedü en contribut de 200,00 ala Lia dai Zidladus de armoné da taécs, por cumpré na tlunca por la mostra iubilara dles sprinzes de Puster.

Jessica Clara è stada en mëns a daidé fora te Comun.

Festa por i 300 agn

A Curt èl gnü recordé a Curt le iubileo toronn dla dlijia y benedì le picio confarun.

Al è sté na bela festa, chëra che la Ploania d'La Pli y la Vijinanza da Curt à motù da jì la domëgna ai 3 d'agost a Curt, por festejé le iubileo de 300 agn dla dlijia, consacrada a San Florian y San Mocherà. La Ploania â envié la comunité d'La Pli y incé d'Al Plan da roé adalerch te cösc post tan sugestif, co cheriëia incé en liam danter les dôes ploanies. An s'â encunté ai pisc dla vila, olache signor Pepi Chizzali à empröma benedì le picio confarun da Curt, dorteré sò por l'ocajun. Dedô èsun jüs en prozesciun cina sò te dlijia, olache al è gnü dit la mëssa da festa. Le Cor de Dlijia d'La Pli, acompagné da en grup de stromoné, à fistedié da i dé plü solenité ala festa. Patrick Complojer à spo porté le salut da pert dla Ploania, te chël ch'al à reingrazié düc i

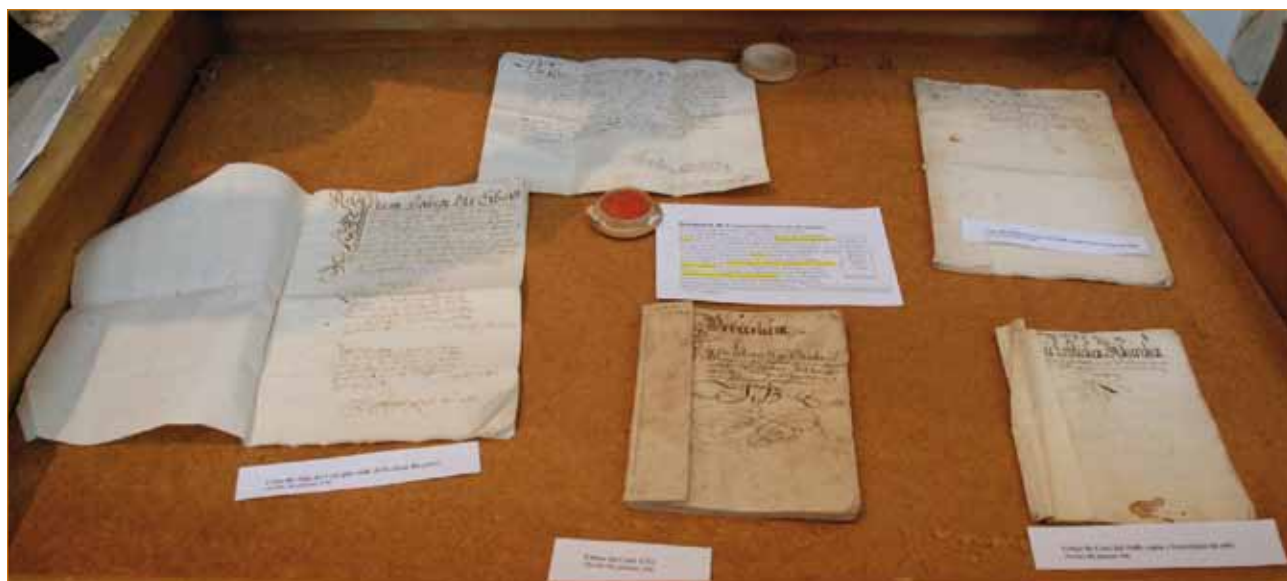
La bela dlijia da Curt, le dé dla festa dertan mëssa.

(Foto: Alfons Facchini/Igloo Foto)

benefaturs dla dlijia, i massâs, les families co sorantol la mognaria y düc chi co porta pro da mantignì bela la dlijia.

Dô la pert religiosa à la Vijinanza da Curt tonù sò alaleria bané y mëses, y fistedié da praté val' de bun da mangé. La Vijinanza i à ofrì da marëna ala jont roada alerch.

Endertant podea la jont ti ciaré plü damprò a dlijia y ciampanin, al'architëtöra y les beles operes. Laprò èl gnü motù fora deplü scrié vedli co documentëia la storia dla dlijia tai tomps passés, desco incé les staziuns co n'è encö nia plü motüdes fora, mo vën tignides sò te dlijia d'La Pli. Al è sté en bel dé, oache incé le tomp à bel avisa lascé fà, t'en isté olache an s'â bën stonté gonot da atoché la dërta data por manifestaziuns alaleria.

De vedli scrié motiis fora le dé dla festa.

Aproé le Cunt Consuntif

Punc tratês pla sontada de Consèi dai 27 de jügn 2014

Stödafüs: Al è gnü aproé i cunc consuntifs 2013 dai stödafüs dal Comun de Mareo. **I Stödafüs d'Al Plan** à albü entrades por 14.541,25□ y spëises por 25.204,12□, co ô dî n dejavanz de 10.662,87€. **I Stödafüs d'La Pli** à albü entrades por 70.641,00€ y spëises por 18.900,00€. Döt adôm en avanz de 51.741,00□. **I Stödafüs da Rina** à albü entrades por 18.985,06€ y spëises por 23.515,58□: cösc è en dejavanz de 4.530,52□.

Convenziun urbanistica: Le Consèi à dé pro da slü jö na convenziun urbanistica con le sign. Albert Willeit. Le Comun ô sorantó les strades privadas, co vën adorades desco strades comunales. Öna de cöstes è incé na pert dla strada "Chi Vai" co colieia con Val dla Tor y La Miara, desco incé le Punt d'Oraca por Chës Costes. Da Chi Vai sö èl laprò l'intenziun da sposté la strada de Willeit, por podëi deslarié la pista Miara.

Ensciö èl gnü aledé na convenziun, con cösc contegnü. Willeit i dà al Comun le dërt plën de proprieté sön les parzeles de terac 3360/1, 3360/2, 3360/3, 3360/4, 3360/5, 3360/6, 3611/2, 3612/3, 3358/2, 3359/2 (endöt 3.135 m²), fistidienn incé da sposté la strada aladô d'en proiet dal inj. Erwin Gasser. Laprò

i pàssel al Comun la proprieté dal Punt d'Oraca sön la pdt 4221. Porchël i vëgnel conzedü al sign. Willeit en raiun da frabiché dla sort C6 tla vila da Curt (pdt 542 y 541, desco incé pdf 57 de söa proprieté, y pert dla pdt 4097/1 de proprieté dal Comun). Na spersa de 1.393 m² con n indesc de cubatöra de 1,3 m³/m², co oress dî na cubatöra de 1.810,90 m³ - dōta da convenzioné.

Dërc de sotterac: le Consèi à fat fora da i conzeder al sign. Frenner Walter en dërt de sotterac a tomp indeterminé söla parzela 3019/7 tal CC de Mareo (plaza dal Cone), plü avisa sön na spersa de 54 m². Le sign. Frenner dà porchël söa adejiun incondizionada ala realisaziun eventuala d'en garasc sot tera y/o plaza da parché i auti, y dà pro tal medemo tomp a na costruziun eventuala pomez y/o realisaziun de rampes d'azes.

CUNT ECONOMICH

Tla sontada dai 27 de jügn èl incé gnü aproé **le cunt consuntif**, cunt economich y cunt dal patrimoine de Comun por le 2013. Dla relaziun arjignada dal revisur dr. Fortunato Verginer tolunse fora valgünes zifres co podess ester d'enteres.

Spëises corëntes: Dertan le 2013 à le Comun de Mareo albü spëises

corëntes por 3.392.701,79€, co è le 1,34% demanco co l'ann denant. De chisc va fora 897.411,41€ por personal, 712.012,07 por la prestaziun de sorvisc, 856.545,17€ por trasferimoné.

Personal: Te nosc comun à laoré l'ann passé 23 porsones. De cöstes n'èl 19 co laora a tomp plën, 4 a tomp parzial. 22 porsones è detlarades de lingaz ladin, öna dal grup todësch. 13 porsones à en contrat a tomp indeterminé, 3 porsones è stades demez, mo à le dërt che al i gness tignì le post de laür. Les porsones a tomp indeterminé laora en media 15 agn te Comun de Mareo.

Sorvisc: Le sorvisc de desgorta dles eghes i à costé al Comun 368.997,28€, chël dal refodam 279.827,89€. I cosé è gnüs coris deplën dai zitadins. Por le sorvisc de refeziun tles scores èl sté spëises por 132.789,53€. Dai zitadins èl gnü trat ete 123.405,83□.

Debié: Ala fin dal 2013 à le Comun de Mareo 4.660.103,28€ de debit. Dal 2011 èl ciamó 5.166.602,29€, por jì lesiermonter söpert dal 2012, roenn a 5.194.287,78€. Tal 2013 èl gnü smendrì de 534.184,50€. Cösta è incé la soma de capital che le Comun à paiei zoruch dal 2013. Laprò èl sté da paiei ficé de 202.728,67€. Dla Provinzia èl gnü en contribut de 514.846,00€.

Löms nees y plü "śaubres"

Tai ultimi mënsch èl gnü renové l'iluminaziun publica te plü posé d'Al Plan. Le Comun à investì encër 200 mile euro por l'iluminaziun nea te Valiares, ia por la strada Antersi y tal pröm tòch dla strada Fanes. Tres le rebas conzedü söi laürs, pòn finanzié incé l'ultimo tòch cina ete dal Bagn. I laürs jea pa bën debojügn y è gnüs faé dla dita Elektro Mutschlechner. Les löms de strada de Valiares jea zoruch al 1964 y ea gnüdes motüdes jö ciaenn döt a man, cunta Erich dal Pech. Sën èl gnü mötü löms LED, co conzed en sparagn danter le 60-65% respet ales löms da denant. Le funzionamont è regolé automaticamont. Les löms s'empëia canche al è entant scür, y smendrësc le lominus dal 40% da mesanet ala 1 de net, y ciamó en iade dal 20% dla öna ennant cina ales 6 da doman, olach'ares lomina endô deplën, spliga Erich. Ala pë con chisc laürs àn incé fistidié da mëter sot tera ete i rôs por la fira otica. An à fat ensciö en vare ennant por la rëi destinada al internet snel.

Löms LED por plü strades

Se recordun de nüsc morc

La Pli
Elena Rigo
dal Rodger - Brach
morta ai 24 de mà
al'etè de 24 agn

Rina
Franz Ferdigg
l'Botèga
mort ai 12 de messé
al'etè de 83 agn

Al Plan
Hubert Rungger
dal Ferber
mort ai 25 de messé
al'etè de 83 agn

Publicaziuns

Libri de storia y poesia

Al è gnü fora dui libri nös: önn è de August Gasser da Rina sön la familia Gasser y storia de païsc. Le poët Christian Ferdigg à dé fora na racöüda de poesies

L'autur dal liber August Gasser. Dlungia: le cuertl dal liber

FOSTÜS DE NA FAMILIA

Ai 15 de jügn èl sté festa dopla a Grones Daete da Rina. Cösc dé àn podü benedì la capela dla vila, restaurada te deplü perts. An ne sa nia avisa canche ara è gnüda fata sö, mo an arata che ara vài zoruch ai agn danter le 1700 - 1750. Dal 1948 èra gnüda trata jö y fata sö danö, desco sègno de empormotüda y reconocimont che i berbesc Iaco y Angelo Gasser ea gnüs zoruch sagns entun dla Secunda Vera.

Eniann èl gnü fat deplü laütrs. An à renforzé la capela sot ete, al è gnü fat ete danö le funz, dörteré le tèt y le ciampantin, restauré y

comedé l'alté, smalté daete fora, comedé la porta y restauré les finestres.

Cösta è inçe stada la dërta ocasiun da prejenté na publicaziun nea, laorada fora da August Gasser. Le titul dal liber de passa 400 plates è "Spuren einer Familie - fostüs de na familia". Le liber è scrit por todësch y en pert por ladin, y è partì sò te döes perts. Tla pröma vëgnel cunté plü avisa desche la jont viea y laorà zacan, tla secunda pert ciafun endère la storia dla familia Gasser da Grones. Le lü da Grones Daete vën belo nominé tal urbar de Čiastelbadia dal 1296. Le cognom ea plüdadadio "Plaza" y gnea dal lü da Plaza a Tintal. Tai libri da Bato d'La Pli vën dant le cognom can por ladin "Plaza", can por todësch "Gasser". Dal 1674 encà vëgnel spo mâ plü adoré la forma todëschia. Le lü Grones Daete è roé tles mans dla familia Gasser ai 2 d'aorì dal 1841. Iaco Gasser l'â cumpré dal patrùn da denant Josef Lechner. Cösc â mossü s'empresté scioldi da Iaco por despaie en čiaval co i ea jü adabroderes y che al s'â empresté dal paura da Crosta - defora d'La Munt. Cumprenn le lü, à Iaco Gasser sorantut i debic dal patrùn da denant, con chi che al à albü na vita da sciampi. Dal 1875 è le lü passé da Iaco Gasser a so möt co à inçe ennom Iaco, y dal 1912 le ciafà čiamó en Iaco. Cösc Iaco III è sté pal Standschützenbatallion Enneberg y à combatü söle frunt dles Dolomites. Dô la pröma vera èl sté ombolt: l'ultimo dal picio comun da Rina.

Ai 11 de jügn dal 1955 èl sté so möt Zenz co à sorantut le lü. Zenz à maridé Tilia Ellecosta de Lüchesc d'La Pli y ai à albü 4 mituns. Le plü vedl è August, co à scrit le liber, spo vëgnel Margareth y Elisabeth, y Othmar, co à sorantut le lü dal 1993. Cöstes y d'atres stories pòn li dô te cösc liber nö.

"A VITA NUOVA"

De jügn à le poët d'Al Plan Christian Ferdigg prejenté a Perugia en liber nö. Ara se trata de na racoüda de 40 poesies por talian, sot al titul "A vita nuova", dada fora dla Čiasa Edituria Midgard.

Cösta è belo la cuinta publicaziun de Christian. Cösc liber è nasciü da na esperionza nea che al fej šën dertan sü stüdi de teologia a Assisi, tla coa de San Francësch. Post olache gran pert de söes poesies è nasciüdes, ispirades da na spiritualité sota de chisc posc sanç, y completades da so amur y sôa ligrëza por le dačiasa - les Dolomites. Sce an podess vaighé na metafora: poesies nasciüdes denter les catedrales divines de nostes Dolomites y les catedrales de pera dla ciüté santa dl'Umbria.

Les poesies de Christian è da enré plü lunges co 10 risses. Al è ponsiers cörc mo soç, ponsiers co testimoniëia doia na gran reflesciun, na vijun dla vita co s'ôj a na religiosité sota, co lascia sontü fora che le liam dla porsona ne n'è nia mâ chël dal corp con la tera, mo soradöt chël dal'anima con Chël Bel Dio. Te Christian - y ensciö inçe te söes poesies - à lascé na merscia les esperionzes tan desvalies che na vita i resservëia a vigne porsona: le dolur y inçe l'ensegnamont de na maratia, la ligrëza de na porsona co s'la rì, le nasce, le morì y le nasce danö d'en amur, la morvëia tres nea dla perfeziun dal cherié, la convinziun da ester tignis da na man ch'an ne vëiga nia, mo ch'an sont.

A Assisi dij Christian che al à ciafé en secundo dačiasa, che al è gnü tutsö bun. Y da enlò prejentëiel inçe so liber t'en video che an

po se čiaré online al sît (https://www.youtube.com/watch?v=u_sI31HRvNA&feature=share). Da cösc video tolunse inçe en valgügn de sü ponsiers co atoca particolarmonter. Sön le messaje dal liber, respogn Christian ensciö: "Le messaje è l'amur, la spiritualité a chëra che i messun se daorì por mioré nos enstësc y le monn. Por mioré le monn mëssunse emprömadedöt se mioré nos enstësc. Tla crisa che nos viun, po la figöra de San Francësch, co se despëia de döt, ester en impuls emportant por i jogh, mo nia mâ."

Enteressantes è söes reflesciuns sön l'amur y la pësc, co à deboriada le bojügn da pié ia da se enstësc. Ala domanda sön či che l'amur ô di por èl, dijel che: "Amur è na parora universal co baia dal bënëster, pienn ia dal amur por se enstësc, por Dio, por les porsones desvalies y bën inçe por le cherié". En cunt dla pësc porta Christian cösc ponsier: "La pësc è fundamentala. Nia en slogan romantich, mo na cossa co va costruïda con trepa fadia. Le tru por ciafé la pësc te se enstësc se damana sforz, determinaziun, trepa disciplina. Sc'í metun man da nos enstësc, sarunse bogn da i la porté plan plan ai atri, al monn entier."

Le liber ciafun da cumpré diretamonter pla čiasa edituria, sot a www.midgard.it/a_vita_nuova.htm

Christian Ferdigg tin tla man so liber de poesies nö.

Ćiasa nea por Stödafüs, Musiga y Aiüt Alpin

An s'arjigna da mëter man con i laûrs por dörteré le frabicat co i darà cotan plü lerch a Stödafüs, Musiga y Aiüt Alpin d'Al Plan. Le proiet vën finanzié dal Stato

Desch'i àn belo albü ocasiun da di plü iadi, è le Comun de Mareo roé ete tal program statal "6.000 campanili", olache le Ministêr dles Infrastrutôres y dai Trasporc à motü a desposiziun 100 miliuns de euro por comuns sot 5.000 abitané. Endöt èl roé ete te cösc program 115 comuns de dōta la Talia. Mareo è sté le su comun de Südtirol co s'è entopé bun da fà domanda, y bel avisa i èl gnü reconesciü en gran contribut de 834.403,00€, da destiné a operes publiches de majera emportanza.

D'atri comuns co n'è nia gnüs pro à incé fat recurs, te chi che Mareo s'è lascé ete deboriada con d'atri. Incé sce les sentonzes n'è nia ciámó fora, èl gnü dé l'Ok da podëi envié ia les pratiches. L'aministrazion de Mareo à tut la dezijiun da anüzé cösc contribut por dörteré de planta la ċiasa co i pita encö lerch a Stödafüs, Musiga, Aiüt Alpin y Jogn d'Al Plan.

Tla frabica nea ne n'èl nia plü preodü le salf dai jogn, co dess

tantosc ciagé en ater daċiasa. Con le proiet nō vëgnel aledé plü lerch por les atres trëi lies, soradöt incé por l'Aiüt Alpin, co ea forsc chi co patia deplü la strontōra. Canche al ea roé adalerch la comunicaziun che Mareo ea roé ete tla lista dai comuns benefiziars, à dōt mossü jì scialdi debota. Le geom. Helmuth Palfrader s'è ensciö motü a desposiziun da arjigné en pröm proiet preliminar da podëi mené jō Roma (Einreich-Projekt). Proiet che al à fat debann por les trëi lies voluntares. Le proiet esecutif è spo gnü laoré fora dal arch. August Gasser. Cösc prevëiga cosc endöt por 883.653,57€, partis sö sön 727.667,97€ por laûrs sön basa de lizita, 25.998,00€ de cosc por la sügherté y 129.987,60€ de somes a desposiziun dl'aministrazion. La Junta l'ha aproé tla sontada dai 11 de messé.

DLA RELAZIUN TECNICA

Tla relaziun tecnica dal geom. Helmuth Palfrader ciafun enformaziuns sön ċi co gnarà

müdé. L'Aiüt Alpin, co à albü da scïampì cotan con la strontōra dai locai, ciagarà na lerch emplü. Desch'ar'è al momont, àn a desposiziun na spersa de za. 190 m². Cösta gnarà ampliada de endöt 41,50 m², deslarienn les entrades de 4 metri, y roarà ensciö sön en total de 231,5 m². Por ċi co reverda le magazinn dai Stödafüs, gnaràl tla prōma alzada arlungé le magazinn de 2 metri forapert, ensciö che al sarà plü lerch da lascé jō auti y mascînns. Sön le plann laoré fora ciafun endöt 219,60 m² de garasc por i auti, 61,20 m² de lerch por se müdé, en salf de 18,20 m², bagn y en ofize d'aministrazion, co gnarà incé maiü co chël atual. Döt adöm vëgnel aledé en aumont de spersa de 46,90 m² (218,09 m³). La maiü müdaziun vën fata tla prōma alzada, co gnarà trata jō deplën. Por davagné lerch, ciagarà la frabica en tèt plat y nia plü a piz desco sën, aumontenn ensciö l'altëza mesana dal frabicat de 1,66 m. Le salf dai jogn gnarà tut demez daldöt, por

Ensciö ċiararà fora la ċiasa nea dai Stödafüs, Aiüt Alpin y Musiga d'Al Plan.

i lascé lerch al local dles proes dla Musiga, co sarà de 142,85 m². La Musiga ciafarà spo inće en ofize, sorvisc igienics, archifs y post da lascé jö stromonć y trohtes. Dlungia le local dla Musiga, gnaràl en n'ater salamont por reuniuns de 68,40 m² co alda pal magazinn dai stödaflüs, y podarà gnü adorè inće desco centrala por la proteziun zivila, sce al ess da gnü aledé situaziuns de debojügn desche an n'a belo odü te d'atri comuns - p.ej. en gaujiun dles roes de Badia y Corvara.

Dlungia i laürs de ampliament y dorterament dal frabricat, el spo preodü da fà danö l'implant eletrich, l'implant idrosanitar y l'implant da scialdé. Al gnarà baratè fora inće düc i portuns, portes y finestres.

PRÖMES ENCIARIES

Le dr. arch. August Gasser gnü enciarié ofizialmonter con la proietaziun y direziun dai laürs, por en onorar de 26.010,40€ (contr. y IVA laprò). Le dr. inj. Angelo Del Buono gnü enciarié

con la proietaziun y direziun dai laürs por la prevenziun dal medefü y por l'emplant termo-sanitar, por en onorar de 7.930,00€ (contr. y IVA laprò). Le p.i. Georg Mutschlechner è gnü enciarié dla proietaziun dal proiet de mascima, proiet esecutif con sciazada dai cosc y dötä la documentaziun por scrì fora i laürs dal emplant eletrich. L'onorar por cosc sorvisc è de 3.857,64€ (contr. y IVA laprò).

Le dr. inj. Walter Ferdigg è gnü enciarié da fà i cunc de statica y con la coordinaziun dla sügherté tla fasa de proietaziun. L'onorar è tlò de 17.128,80€ (contr. y IVA laprò). Emplü el inće gnü fat fora da apalté i laürs desvalis, metenn man la prozedöra por envié les dites desvalies da tó pert al'escrizium. La dita Pronorm Consulting dea fistidié da arjigné dötä la documentaziun, por en impègn de spëisa de alplü 9.028,00€, con IVA belo laprò. La medema dita è tla sontada dai 23 de messé inće gnüda enciariada

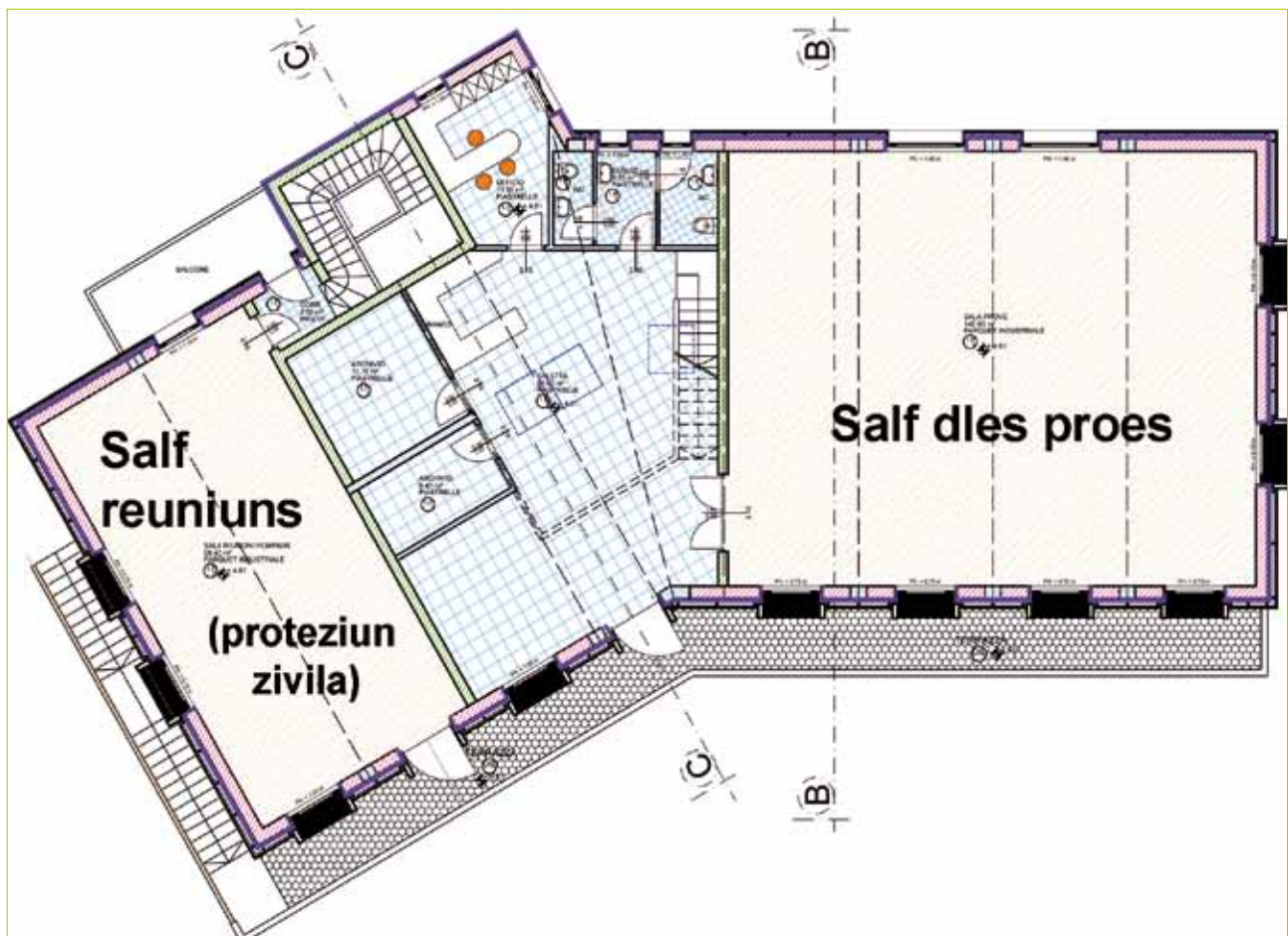
con l'assistonza tles sontades che al vën de ia i laürs. Cosc por cosc sorvisc: 1.220,00€ con IVA laprò. Te cösta sontada è le p.i. Georg Mutschlechner gnü enciarié con la direziun dai laürs y contabilité finala dal emplant eletrich, por en onorar de 5.214,93€ (contr. y IVA laprò).

DITES CO À CIAFÉ I LAÜRS

Tla sontada de Junta dai 6 d'agost àn podü dé ia i pröms laürs. Ala firma **Erlacher Herbert & R. Srl** con sonta te Mareo i el gnü dé i laürs da moradü, por la soma de 208.043,69€, al neto dal arbas de lizita dal 10,52%. Pa chisc el da cumpedé laprò 23.746,00€ de cosc por la sügherté, co n'è nia sotmotüs al arbas de lizita.

La dita **Zimmerei Palfrader de Palfrader Gabriel** à ciafé i laürs da zumpradü y tlomper, por la soma de 138.817,56€, al neto dal arbas de lizita dal 6,57% (cosc dla sügherté da aratè laprò 730,00€).

Ala firma **ElektroMutschlechner de Mutschlechner Erich** i el gnü

L'alzada con la lerch por la Musiga y le salf por reuniuns y proteziun zivila.

dé i laûrs da eletrizist, por la soma de 67.000,13€, al neto dal arbas de lizita dal 16,25% (300,00€ laprò por sügherté).

La firma **Malbo Snc** con sonta a La Val à cîafé i laûrs da moler, por la soma de 68.239,51€, al neto dal arbas de lizita dal 9,84% (300,00€ por la sügherté). Ala firma **Termo A. Clara de Clara Elmar** con sonta a San Martin i èl gnü dé ia i laûrs por l'emplant termosanitar, por en cost de 42.057,71€, al neto dal arbas de lizita dal 28,01% (230,00€ por sügherté). La firma **Dorner Metallbau Srl** con sonta a Valsperch à cîafé i laûrs da för y da arjigné i portuns, por la soma

de 55.732,51€, al neto dal arbas de lizita dal 0,14% (230,00€ de cosc por sügherté). La firma **Rubner Türen Spa** con sonta a Kiens à cîafé i laûrs da tiser por la soma de 41.482,96€, al neto dal arbas de lizita dal 14,00% (230,00€ laprò por sügherté).

Le Comun à fistidié da mené a Roma la pröma documentaziun dai proiec. Canche i laûrs è dês ia, èl da mené jö i contrac de sorandada dai laûrs, y ensiö messassel gnî da Roma le 60% dal contribut. Le rest spo canche la opera è completada.

LES UNIUNS DERTAN I

LAÛRS

Dertan i laûrs mëss les uniuns sambën fora de ciasa. Stödafüs y Aiüt Alpin cîafarà alberch tla fabrich dla firma Gustl Ties jö le Gran Pré. La Musiga à feter roé l'ativité dal ann, mo fajarà les ultimes proes te scora de musiga alta ete, deperpo che le patüc è gnü motü te paiun basete. Por le grup dai jogn è la cuestiun dal local cîamó daverta. An messarà cîafé na alternativa. Endertant podarà gnî porté ennant i proiec dai jogn (Laûr Davert, Schira Jonila co vën motüda sö da d'altonn etc.) te salf de calogna, y te calogna sö alt èl inçe gnü motü jö entant so patüc.

Aplicaziun dal avanz d'aministrazion

17.300,00□	Paié fora laûrs da desparé
4.200,00€	Jogn d'Al Plan por le Confarun "Zinch"
15.000,00□	Enteressonza de Fojedöra por dörteré le têt de na stala rot dla nëi
18.500,00€	Uniu dal Sport Rina: contribut y cosc por dörteré en mür pal cîamp dal sport
5.000,00€	Assoziaziun Turistica d'Al Plan por le proiet "Green Mobility" (rodes eletriches)
200.000,00€	Sistemaziun de strades
20.000,00€	Illuminaziun publica ete por la strada Fanes fina ete dal Bagn
15.000,00€	Por la Scora de musiga (scritöra sön mür y ciasadafü)
48.000,00□	Por operes sön les canalisaziuns
4.000,00€	Urbanisaziun "Chi Rauc"
20.000,00€	Plaza dai jüc a La Pli
10.000,00€	Strada d'azes raiun d'espansciun "Rina I" y "Rina II" (slü jö i laûrs)
30.000,00€	Plaza d'La Pli, canche i laûrs pal paiun è slüé jö
13.000,00□	Tru dla roda Pederü
6.000,00€	Strada Rina - Pecëi - Tintal (cosc emplü)
4.000,00€	Infrastrutöres a Curt - enciaria
10.000,00□	Laûrs de drenaja a Rina
40.600,00€	Roa Tintal - geologh y laûrs
120.000,00€	Zënter de reziclaje Cîamaor (laûrs y planificaziun)
5.000,00□	Espropriaziuns Rina
22.000,00□	Paié fora por strada a Runcac
3.700,00□	Colaudent Fastrac 2155
2.000,00□	Mësa por salf dles sontades de Junta
15.000,00□	Aredament scolina y scores
7.700,00□	Proiet Dolomiten Vitalroute
29.619,21€	Redaziun d'en plann dles eghes y cataster dla vera (Lärmkataster)
685.619,21□	Endöt

Avisc

CIOMONT DA TOSSER: I proscimi terminns por la racöda dal ciomont da tosser è: **ai 13 d'otober** dales 8.30 ales 9.30 a Al Plan; **ai 17 de novëmber** dales 9.00 ales 10.00 a Al Plan, dagnora tla plaza dô Comun.

ËRI Y GRASC: La racöda de ëri y grasc por hoti y restoranc gnarà fata en **vëndres ai 10 d'otober 2014**. Sce i eserzizi publics à debojügn de na jütada sorapro, vën cösta fata sön domanda tres fax o telefonn ala dita Dabringer Srl da Feldthurns. I numeri è: tel. 0472/979700, fax 0472/979710.

I nasciüs dai 11 de mà ai 31 de messé 2014

Bëngnüs te nosta comunità!

Emma de Andreas
Irsara y Sandra Clara,
Al Plan/San Martin

Sofia de Matthias
Ellemunter y Maddalena
Winkler, La Pli

Alexander de Filippo
Clara y Raffaglla
Rungger, Al Plan

Lisa de Alexander
Ploner y Verena
Castlunger, Al Plan

Linda de Alfons Facchini
y Susanne Winkler, La Pli

Emily de Elmar Agreiter
y Maria Theresia
Sottrovisch, Al Plan

Liam de Paolo
Sorrenti y Carroll
Adamo, Al Plan

Sara de Manfred Trzbo
y Helga Call, Curt/La Pli

Alessia de Marco
Migliorati y Jasmina
Bajgorie, Al Plan

Caji de residënza

Stimêš gëniturs, por la publicaziun dai nasciüs se referëse le Saltà dagnora ala residënza. Al sozëda trêš endô che mameš jongs abitëia te Marzo mo à la residënza altró o al contrar, enseiò sozëdera che mituns de familjës jongs abitëia tlò, mo ne risultëia nia tla lista y ehi ne vën spo gnanea contatëš. Sambën èl te nosta intenziun da publiché soradöt i piei eo nase tlò te Marzo. I enviun ehi gëniturs olaehz al è de te' eaji, da mené adalèreh la foto de so pieio - sôa piegra a palfrader@rolmail.net, spo podunse tó en conseidrazion inez ehi. Le proseimo termo da mené le retrat è i **20 de novëmber 2014**.

Mareo dan 20 agn

L'ann 1994 te Mareo: Al Plan à festejé l'ann dles liondes, La Pli à prejenté endô "Le Scioz de San Jênn" y Rina à ciafé na scora. Trec laûrs publics da pert dl'aministrazion de Comun, mo inçe dimisciuns dal ombolt

Damperfora val' enforma-ziuns sôn le tomp, desch'al è sté tal 1994. Enformaziuns de cösc vers ciafunse tla cronica Sas dla Crusc sot le paîsc d'La Pli. Gertrud Ellecosta y Waltraud Maneschg scrî che l'invern à porté nêi y frêit. L'aisciöda à porté trepa plöia, ensiö an podü mëter man dër adora da laoré le fên. Jügn è sté bel y an à abiné fên desco püc iadi. D'agost èl sté trep cialt, mo i paurs ea encontonc da podëi mëter ia pramî sêch, magari val' iade inçe massa sêch. L'altonn è sté empröma mol y an s'à stonté da condü ete le pöfl. Da mez novëmber çina püch dan Nadé èl sté de bi dis cialc.

Sôn l'ativité dl'aministrazion de Comun ciafunse deplü tal Sas dla Crusc, sot la pert d'Al Plan, scritta da Giuvani Pescollderungg. Le bilanz de previjun dal Comun de Mareo amuntâ sôn 5.183.451.000 lires. Le debit ala fin dal 1994 ea de 4.185.566.839 lires. Por ci co reverda i maius laûrs dl'aministrazion comunala,

pôn anunzié che le Comun à dé ia i laûrs por fâ sö so magazînn tal raiun produtif Čiamaor, por en cost de 440 miliuns de euro. Por 1.077.000.000 de lires an motü a post la plaza dal sport Čiamaor. A La Pli èl gnü por 266 miliuns de lires laoré fora y asfalté la strada d'La Pli čina Čianoré, al è gnü arjigné la canalisaziun dles eghe pazes sôn le tòch Frena - Fordora - Biëi - La Costa - Čianoré - La Pli, y al è gnü motü jö la condüta dal'ega da bëre por La Pli, Čianoré, La Costa, Fordora y Frena. En cunt de canalisaziuns, èl gnü roé i laûrs pa chëra dles eghe pazes Costamesana - Les Čiasas - Rü - Curt - Mantëna y La Pli. A Rina èl gnü roé i laûrs de ressanamont y ampliament dla scora, ensiö che i scolari à de novëmber podü jî tai locai nös. Laprò èl gnü motü man y feter roé i laûrs por la plaza da Rina, co à costé 200 miliuns.

La sajun te munt: Tla cronica d'La Pli èl scrit che sôn Pices Fanes èl sté 245 tiers, vardës dal famëi Jep Palfrader, co è belo 41 agn famëi

de Fanes. Sôn Senes à Thomas d'La Munt y Maria da Torpëi albü chi 180 tiers da vardé. Sôn Fodara Vedla n'ël mâ 25. Oramai 100 tiers an albü sôn Fojedöra, adöm con 30 čiores y 70 biesces. Le famëi è sté Bino da Roje.

Curiositês ciafunse tla cronica inçe por ci co reverda la čiačia. A La Pli vëgnel scrit che le licare Antonio Di Pietro è roé te Mareo a copé n čiamurc. Por Rina vëgnel scrit che al è gnü tut sö la pröma iagra dal revier: Marta Rungger, nasciüda a Rina y maridada a Maran.

Ai 8 de jenà èl nasciü a Rina por enteressamont de n valgügn jogn, na squadra de volley, bačiada con l'ennom "Volley Club Hypo". President è gnü lité al'unanimité Martin Flatscher. L'ennom Hypo ea da i atribüi al sponsor - la Hypo Bank da Balsan.

Dai 15 ai 22 de jenà èl sté a Al Plan le 26. forum europeich dai scout, olache al è roé adalerch passa 200 dirigenc y raprejentanc dai scout, da endöt 14 naziuns. Cösc evënt è gnü daorì dal president dla Junta Provinziala Luis Durnwalder y danter les trepes iniziative - la maiü pert sôn la natöra - èl inçe sté Silvius Magnago co à tigni en referat sôn les mendranzes. Rodunt chi dis, ai 16 de jenà, èl feter rot fora en médefü tal salf dles manifestaziuns. Döt coâ y fômâ, por en defet al scialdé, mo i stödafüs à banì le maiü dann.

De merz èl endô en iade gnü jö na gran roa sôn la strada dla Val Badia, defora da Longega. T'La Usc dai 19 de merz vëgnel scrit ensiö: "Regularmonter da d'aisciöda, canche la cortesc mët man da desdlacé, mëssel gnü slüt la strada dla Val Badia." La strada

La vedla čiasa de Giovanni - Bibi - Kanetscheider, čiasa nadé de Catarina Lanz, à mossü zessé por i lascé lerch ala cortina nea d'Al Plan. (Foto: Sas dla Crusc)

è romagnüda slüta plü dis, y tal articul se dejidrëia le redadù che ara i pàssi le plü snel che ara va ala Provinzia.

Ai 9 de merz èl sté l'ombolt Paul Ties co à dé les dimisciuns por rajuns de sanité. Al à orü ester deplü sontades por ciafé en ombolt nö. Öna è stada ai 23 de merz, mo an n'è nia arjunt na soluziun. T'La Usc dai 2 d'aorì stàl scrit: "na consequënza dles desvalianzes dles fraziuns de consëi enstësces, co ne s'è nia gnüdes te söes reuniuns internes sön önn en candidat". Canche La Usc ea fora, èl belo sté ai 30 de merz na secunda encuntada, olache Doro Castlunger ea le su candidat co ess sorantut, mo n'è nia ciafé la maioranza. Pormó tla terza sontada ai 5 d'aorì è Doro gnü ombolt de Mareo, le pröm ombolt co gnea dal païsc da Rina. Tla cronica da Rina, scritta da Heinrich Castlunger, stàl scrit che Doro è belo 25 agn tl'aministraziun comunala: 5 agn aconsiadù, 19 agn assessur y 1 ann vizeombolt.

Da d'aisciöda se prejentëia al publich por le pröm iade en grup musical nö, co ea belo nasciü de jenà dal 1993. Al è le "Gader Echo", con a cé Hubert Pezzer da Longiarü. Laprò n'èl incé dui de Mareo, i frêdesc Reinhard y Felix Pallestrong dl Prestîr da Rina. I atri ala pert è Adalbert Piccolruaz de Badia y Davide Agreiter da San Ciascian.

Ai 6 d'aorì àn motü man da ciafé por fà sö la ciasa nea de Bibi Kanetscheider tla localitè Chi Parüsc. Al ti ea gnü esproprié la ciasa nadé de Catarina Lanz, pro l'ampliamont dla cortina. Cost dl'espropriaziun dai gruné y dla ciasa: 1.106.990.000 lires. Tla sontada de Comun dai 2 de mà - scrî La Usc di Ladins - vëgnel baié che al ti vën paié a Bibi 1.400.000.000 lires, co dess basté por paié le terac dla ciasa nea, la fà sö y trà jö la vedla.

Ai 13 d'aorì èl gnü festejé con en picio renfrëschi i 20 agn dal SC Mareo, con lîta dal Consëi nö,

Ai 16 de merz ea la campionëssa dla roda Maria Canins gnüda tla 1B dla mesana d'Al Plan à baié de cô che an vën n bun sportif. Scolares y scolari se conësc sogü fora. La maestra è Roberta Ploner d'La Val. (Foto: La Usc)

olache Albin Winkler à tut ete la enciaria da presidënt al post de Heinz Kaneider. Dlungia la seziun palè y la seziun tennis, èl gnü fat fora te cösta ocasiun da tó sö incé le Sub Club Mareo.

Tla sontada dal Consëi de Comun dai 2 de mà i vëgnel arlungé de 2 agn la conzesciun ala Edilmareo, por la cava Roa dles Cialdires. Al ti vën aconsié al'aministraziun dla dita da ne fà nia plü investimoné, tal cajo che le contrat ne gness nia plü renové. La discusiun sön cösta

cava va belo ennant da agn. Te cösta ocasiun vëgnel incé motü restriziuns. Dai 1. de messé ai 5 d'agost y dai 30 d'agost ai 18 de setëmber po la dita mà jì pomez con dui camions. Dai 6 ai 29 d'agost daldöt nia. La cuantité conzedüda da tó fora: 20.000 m³. La sozieté n'ea nia a öna y à protesté tres sü azionars: la Sozieté dai Lifé à tignì chit l'implant "Ruis" y la nodadoia è romagnüda slüta plü dio co zonza. Aladò d'La Usc è spo les condiziuns dal contrat gnüdes smorjelades, mo empò nia azetades. La chestiun è roada cina

Walter Obwegs dal Canëster y Milena Frenademez è le re y la reina de Fanes pla defilada sön les liondes. (Foto: archif La Usc)

ete da Durnwalder, co è sté bun da apajé ia. Le contrat è gnü müdé.

Ai 28 de mà èl sté sò La Ila le dé dal sport dles scores elementares. Chi d'La Pli è stès i mius y à condüt a ciasa 25 medaies, de cöstes 13 d'or.

La pröma sabeda de jügn èl roé te Mareo le Giro d'Italia, co è passé por Furcia, Al Plan, Rina y Börz.

Dai 16 ai 18 de jügn èl sté la gran prozesciun en Jënn. Al à tut pert 814 pelegrins.

Ai 9 y 10 de messé èl gnü festejé l'ann dles liondes. T'Al Plan èl gnü organisé na gran defilada con ciars y costüms, motüda da jì dl'Azienda y da plü uniuns dal païsc. La defilada è gnüda acompagnada dales trëi musighes de nosc comun. Dertan i dui dis à cianté Karl Hanspeter con sü "Südtirol Musikanten", Alexander d'Al Plan, J.P. Long Country Group y le Trio Ladinia. Al è laprò incé sté en spetacul dal striun Sertan.

En Santa Maria dal Ciöf èl gnü sorandé a Desproch les medaies al mirit dal Land Tirol. Te cösta ocasiun i era incé gnüda sorandada a Jan Rigo d'Alnëi.

Ai 21 d'agost à le Cor Col dla Vedla, con l'aiüt de Stödafüs y Uniun dal Sport da Rina, organisé la 3. ediziun de "Cors cianta sön munt". Al è incé roé adalerch le presidënt de Südtirol Luis Durnwalder y le sorastant dla Lia dai Cors de Südtirol Siegfried Tappeiner. Le cronist scrí che al n'è mai gnü odü tan de jont sön Fodares: domisdé danter 2.500 - 3.000 porsones.

Curiosité: i dis dan la Segra d'Al Plan, à Toni Ellecosta (enlò maridé y aciasé a Al Plan - encö èl sò La Val) ciafé sò La Val n fongun de 14,65 chili.

Ai 8 de setëmber èl roé te Mareo en gran numer de auti da gara Old Timer, por la "Copa d'Or dles Dolomites". Critiches èl sté che ai à podü passé ete por le parch natural cina ta Pederü. Le cronist Gjuvani Pescollderungg scrí: "Chisc vedli auti da gara è sogü bi y enteressanc da ciaré, mo i sun dla minunga ch'ai ne passenëi nia cis t'en parch natural co messass ester dandadöt en raiun de chît y de pêsc." T'La Usc dai 8 d'otober ciafun incé na cherta de Guidemilio Piazzoli, firmada "por le comitè por la sconanza dal ambiont de Mareo", co scrí che "an à mossü constaté che i

organisadus y les autoritès dal post l'à tuta dër ala lesiera da dé pro che düc chisc auti (encër 200) co fejen dër tof y na bela gran vera, à endô podü transié t'en raiun sot a sconanza. Le comitè por la sconanza dal ambiont te Mareo se bat belo da en pezz por tó demez o almanco limité le transiamont dai auti privac sön cösc tòch de strada. Ci co è sozedü, desmostra endô n iade döt le dejinterès por i problems de sconanza ete por la Val, co è belo soraçiariada dai auti dai turisc y mortificada dal trafich posoch dai camions industriaï".

Dal 1. d'otober ennant romagn la ploania d'Al Plan zonza mone, deache danter mone y ploan èl - desche le cronist scrí tal Sas dla Crusc - "incompatibilitès de minunga".

D'otober à le Cor dles Ères d'La Pli con deplü colauradus - sot la direziun de Iustina Willeit, prejenté a La Pli la opereta "Le scioz de San Jënn". Les cronistes d'La Pli scrí: "dô oramai 30 agn ch'ara è gnüda prejentada por l'ultimo iade. Encër 40 è stès i colauradus danter joblèri, cor, sonadus y tecnizi, co à daidé porté sön scenar cösta bela opereta ladina." La opereta dal poët Angelo Trebo y dal maester y componist

En San Florian à i Stödafüs da Rina podü benedì en auto nö. (Foto: archif La Usc)

Le Cor dai fané y dles fanceles pla scena finala de "Le Scioz de San Jênn" (Foto: La Usc)

Jepele Frontull ea gnüda portada dant l'ultimo iade dal 1968. Fonso Willeit â belo dan le 1957 scrit sö les melodies, y les â enjuntades y completades con de söes. Endöt èl sté 7 raprezentaziuns, co à albü n gran suzes. T'La Usc di Ladins dai 22 d'otober scrî Giovanni Pescoller da San Martin: "I creî da podëi baié a ennom de trec co à odü "Le Scioz de San Jênn". Al sarà sté n bel gran laür y al arà costé trepes fadies y de bi gragn fistidi arjigné cösc teater ciânté. Les prejentaziuns è dotes garatades y i jobleri se mirita düc n gran lalt y la votaziun plü alta. I podun di che al à paié la mëia, deache odëi cösta picia opereta è sté na gran ligrëza y iu personalmonter l'arati na gran scincunda."

Ai 21 y 22 d'otober è le Cor dles Ères d'Al Plan jü a Klagenfurt a raprejenté Südtirol pa na encuntada de grups de musiga popolar (laprò inçe trëi grups südtiroleji de lingaz todësch). Le Cor â ai 29 de mà festejë so iubileo de 10 agn.

Dai 23 ai 30 d'otober à le Consëi de Formaziun d'La Pli, adöm al KVV, organisé "La Edema dla Solidarieté", olache al è gnü tignì serades sön temesc desco pensius, assügheraziuns, terzo monn, alcolism y solidarieté tla politica. Sön le Terzo Monn à porté söa esperionza inçe en jonn dal Senegal. En grup de senegaleji à soné dant. Danter i referënc àn

albü Iaco Clement de Badia, Marco Lezuo d'La Val, Benedikt Clara da Longiarü y Costante Valentini d'La Ila.

Ai 19 de novëmer èl gnü prejenté tla Ciasa J.B. Runcher sön Badia le liber de poesies "La Tornedöra" de Paul Zardini, con 88 poesies tal lingaz ladin - marò. Iaco Rigo d'Alnëi â fat la prejentaziun.

Ai 26 de novëmer èl sté a Al Plan en concert de benefiziënza por i mituns dla Bosnia, con deplü ciántauturs ladins. De Mareo à ciânté Iaco Rigo y Hubert & Lucia. Laprò èl sté n grup d'Al Plan dal ennom "Iai de munt", co à porté dant en cabaret söla vita dal post.

Con la sajun dai schi nea, è jü en funziun ta Furcia le lift nò "Costa". La Sozieté dai Lifc à baraté fora le lift a scagns da dui posc; al è donté en implant modern con scagns da cater y aganciamont automatic. Signor Merch Graffonara à tignì la benedisciun.

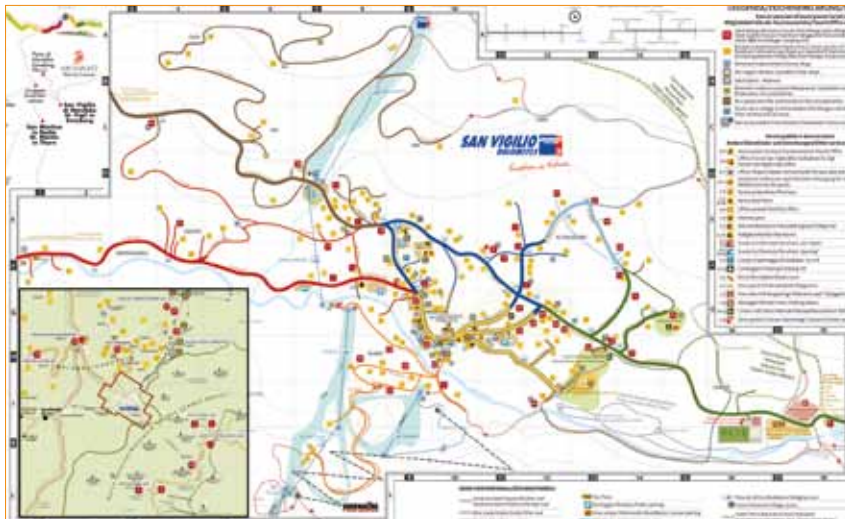
Belo dal 1993 è les vedles aziëndes de turism gnüdes müdades te assoziaziuns turistic. Ai 1. de dezëmer èl gnü nominé les enciaries de junta pal consëi nò, lité trëi edemes denant. Franz Call de Iosc è gnü confermé presidënt (belo denant èl sté 12 agn a cé d'aziënda), vize è gnü Giovanni Complojer. Dla junta fej pert Werner Call, Erich Kastlunger y Ernesto Kastlunger.

Erich dal Medo dlungia le ploan d'La Pli signor Merch Graffonara, co benedësc le lift a scagns nò "Costa". (Foto: Archif Sozieté dai Lifc)

Tofles plü sciomples, plü tleres por le scior

Šën da d'altonn gnaràl motü sò te païsc d'Al Plan tofles nees, co dess daidé i ghesc da se ciafé sò plü saorì la strotöra por sòa vacanza

Planta dal païsc d'Al Plan, olach'an vëiga la partiziun dai raiuns de deplü corusc.

Ejompl: tofla te cater lingac co roarà a Mantëna y Curt.

Canche en scior rōa adalerch, èl de gran emportanza che al sii bun da se ciafé sò atira la strotöra olache al à prenoté sòa vacanza. Da val' agn èl tal païsc d'Al Plan gnü motü sò cotan de tofles, olache an ciafa lassora gonot na lista lunga d'ennoms. Tofles co ne dea nia na bona soravijun, deache le scior messâ sté chit sön strada, sce al orea se li jö la gran ligna d'ennoms, y fajea nia danré plü rodes encër païsc denanco roé a destinaziun. Šën à l'Assoziaziun Turistica fat en vare ennant, laorenn fora en sistem nò, co dess arvëne le scior plü saorì tla strotöra de vacanza. Al gnarà anüzé en sistem con saïtes da corù, co è belo gnü apliché con bun suzes te d'atres localitës turistiches, desco l'Alta Badia o incé te Gherdëna.

SET RAIUNS CON CORUSC DESVALIS

Le plann è gnü laoré fora dla dita Qnex da Bornech, co s'à spezialisé sön la planificaziun dal trafich y dla mobilità. En sostanza funzionëia le sistem ensciö: le païsc d'Al Plan è gnü partì sò te endöt 7 raiuns da corusc. Tles döes entrades prinzipales dal païsc a Mantëna y a Curt, ciafarà le scior

na tofla con düc i corusc y la enformaziun "Jiditi do a Osc tru", por ladin, talian, ingleje y todësch.

T'Al Plan gnaràl ensciö tut demez tanco dōtes les gran tofles con i ennoms dai eserzizi, y al nen gnarà motü sò de mëndres, olache le scior ciafa madër plü saïtes da corù. "L'obietif è chël da ti dé en aiüt al scior por roé plü saorì tla strotöra olache al à prenoté sòa vacanza. Al gnarà ensciö incé tut demez les tofles con i ennoms, co ea tresfora mà da baraté y comedé, p.ej. sce en eserzize ciafà na stëra emplü y e.e.", dij le direttur dl'Assoziaziun Turistica Martin Resch.

SCE LE SCIOR SA LE CORÙ

La domanda co nasc è: cò fej pa le scior da sëi danfora a ci corù che al dess i jì dō? Martin Resch spliga ensciö: "Les strotöres enstësses messarà i dé adora assà l'enformaziun al scior, te ci raiun che sòa cïasa è da ciafé. Desco assoziaziun turistica ànse belo arjigné ca en test che nüsc assoziës podarà spo i mené ennant al scior. Laprò gnarà i medemi corusc incé adorës te nostes publicaziuns. Tal depliant dles strotöres gnaràl dé dant pa vigne eserzize le corù dal raiun olache al è da ciafé. I medemi

corusc gnarà incé inseris tal TIC", dij le direttur. Enschiö podëssel ester mà plü en vare saorì por le scior da roé a destinaziun. Laprò à pö en gröm de porsones incé en navigadù t'auto.

"EN AIÜT POR LE SCIOR!"

Le proiet è gnü finanziaé deplën dl'Assoziaziun Turistica y à albü en cost de 5.800,00€. Martin Resch è sogü che al portarà en mioramont: "Le sistem n'è nia perfet, mo an à belo odü te d'atres localitës che al à albü na bona fazion. Al sarà en gran aiüt por le scior, deache desch'ares è šën, dà les tofles püces enformaziuns y le scior ne vëiga nia atira te ci direziun che al à da jì." Al ea val' perplessitës che an ne ciafarà plü engnó l'ennom dles strotöres. I proprietars dles strotöres à endere dagnora la poscibilité da se mëter sò de sòa iniziativa na tofla turistica, tai termi conzedüs dal codesc dla strada y dales normes desvalies.

Les tofles nees dess belo gnü motüdes sò de setëmber - otober, por che an sii arjignës d'invern. Tles publicaziuns dl'Assoziaziun Turistica è belo döt gnü adaté al sistem nò.

Contrat nò por la Ücia dai Tamerse

De jügn 2014 è tomé le contrat de afit dla ücia dai iagri tai Tamerse. Le contrat è sèn gnü renové, por na dörada de 4 agn

La Ücia dai Tamerse è gnüda lfata sö belo l'ann 1877 da Jan de Pré, desco ücia dai famëis. Da passa 25 agn encà vëgnera anüzada dai iagri de Mareo, y è porchël plü conesciüda desco ücia dai iagri. Le contrat de afitanza con le revier dla ciacia va zoruch ai 12 de jügn dal 1989. Al ea gnü sotescriet por na dörada de 25 agn, porchël èl eniann de jügn tomé. Dan da püch àn firmé en contrat nò, co jarà por i proscimi 4 agn.

EN CÖRT LA STORIA

La ücia dai Tamerse è ofizialmonter de proprieté dal Comun de Mareo - Aministrazion Despartida dai Bëns d'anüzada zivica. Ara è porchël de döta la comunità. La situaziun dal 1989 mostra sö che la ücia ea bindebò ademal, porchël à le revier dla ciacia de Mareo, tres so retur Tone Erlacher dal Ombolt, prejenté ai 27 de jenà de chël ann la domanda d'autorisaziun da fà laürs por la dörteré sö. Tal medemo tomp gnêl damané da podèi l'anüzé por 30 agn alalungia. Dal contrat firmé de jügn de chël ann - l'ombolt ea Gustl Ties de Tone de Col - èl gnü ofizialisé l'afit dla ücia ai iagri, sot a deplü condiziuns. I laürs de dörteraziun dla ücia podega gnü fac a condiziun che ai gness aproës danfora dal Comun y dal Ofize Parcs Naturai dla Provinzia. Les spëises i jea deplën al revier dla ciacia, co n'â endere - ensiö le contrat - degün dërt da lascé avarëi o se lascé paié fora por chisc laürs. La ücia i gnea conzedüda al revier de Mareo por la dörada de 25 agn, paienn en fit de 50.000 lires al ann, aumonté ann por ann tla mosöra dal indesc de inflaziun. Cösc "fit" n'è agn alalungia nia gnü paié. Pormò l'ann passé èl gnü trat ete t'en iade döta la soma por i agn passës. Tal contrat dal 1989 èl incé scrit che le Comun à dagnora y te vigne momont le dërt da anüzé la

ücia, sce ara jea debojügn por lascé sté lëite laoranti de bosch o famëis dai tiers. Desche an sa, à spo i iagri fistidié da dörteré sö polito la ücia, co à encö lëite danter l'ater na bela stöa con mogun. Al è en post da sté saori, olache i iagri tin incé söes sontades y encuntades desvalies.

LE CONTRAT NÖ

Desco dit, è le contrat tomé eniann de jügn, porchël jêl debojügn da le renové y definì danö les condiziuns. L'assessur de Comun y maurigo dai Tamerse Richard Erlacher de Plaza nes cunta che nia mâ i iagri n'ess albü enteres da la tó adonfit. Enteres è incé gnü mostré dai ostis, por podèi jì ete con de sü sciori. Na proposta ea incé chëra che le Comun l'ess afitada ia por families da jì val' dis a sté enlò soranet o a fà griliades. "Ala fin ànse empò orü i la lascé ennant ai iagri, co l'â dagnora mantignida dër bun y à fat bel empara", dij Richard de Plaza. Ensiö èl al 1. de setëmber gnü firmé le contrat nò, danter l'Ombolt de Mareo Albert Palfrader y le sorastant dal revier dla ciacia Hubert Frontull dal Casun. Cösc arà na **dörada**

de 4 agn. Le consëi dai iagri ess orü le contrat por 5 agn, y en dërt de prelaziun pal proscimo renovamont, ci che la Junta n'â nia porté ete.

Tlò les condiziuns plü emportantes dal contrat:

- Le fit anual vën fissé sön 2.500,00€ al ann y gnarà adaté ann por ann aladò dal indesc de inflaziun ISTAT. Dötes les spëises, laprò incé chëres dla forza eletrica, va a ciaria dal afitadin - tanco dal revier, ensiö incé dötes les spëises ordinares y straordinares. L'afitadü - le Comun de Mareo - sorantol les spëises por l'assügheraziun dal fü.
- L'afitadin podarà mâ fà laürs sce al à denant tut ete la conzesciun scritta da pert dal afitadü. Düc i laürs co vën fac passa diretamonter tla proprieté dal afitadü, zonza che l'afitadin ài le dërt da ciäfä na indenisaziun.
- L'afitadin respogn defrunt al Comun y a terzi por danns eventuai gaujës dal spane d'ega o da maladoranza dla ücia.
- Le Comun à te vigne momont le dërt da jì te ücia por verifiche söa anüzada.

La Ücia dai Iagri tai Tamerse

Conzesciuns da frabiché

JÜGN

Sozieté Elettrica d'Al Plan, elettrificaziun Senes: lôc 2 y 3 da Pederü čina sön Munt de Senes, Senes

Mühlmann Maria, costruziun de na zopa dla coltöra, La Pli/Pliscia

Ispetorat Forestal da Bornech, costruziun y manutenziun straordinara dal tru dla roda "Piz de Plaies - Al Plan", Al Plan

Maneschg Maria Rosa, trà jö y fà sò danö la stala de munt "Sach" sön Senes - 6. varianta, Senes

Enteressonza de Senes, costruziun d'en ghibl tal sotletët, Munt de Senes

Ellemunt Eugen, ampliament cualitativ dal "Gipfel Restaurant", Plan de Coronas

Ploner Michael, Ploner Thomas, varianta por l'ampliament dla cubatöra co è belo y completament

dla majun pal lü slüt "Flo", La Pli/Rara

MESSÉ

Skiarea Miara Srl, costruziun de n tèt pal magazinn tal raiun produtif Čiamaor, Al Plan

Erlacher Antonio, costruziun de n post da muje pal lü slüt "Ombolt", La Pli/Fordora

Frenner Georg, trà jö y fà sò danö la stala de munt dal lü de Pincia, Pices Fanes

Banchero Cristina, Rungger Florian, Rungger Wilhelm, laürs de ressanamont y picio ampliament dla čiasa d'abitaziun, Rina

Erlacher Herbert & R. Srl, proiet de varianta por la demoliziun y recostruziun de na čiasa d'abitaziun (Villa Clement), Al Plan

Assoziaziun Turistica d'Al Plan, costruziun d'en tèt tal raiun produtif Čiamaor, Al Plan

Flatscher Adelaide, Flatscher Martin, trà jö y fà sò danö la čiasa d'abitaziun, con ampliament y costruziun de garasc, Rina

Palfrader Paolo, costruziun de n čiac dla lëgna, Curt

Mellauner Giuseppe, sposta-mont d'en mür de sostën pal azes ala čiasa d'abitaziun, Rina

Trebo Erminia, costruziun d'en garasc sot tera ete dlungia la Gran Čiasa, La Pli

AGOST

Ties Roman, costruziun dla majun nea - varianta, Al Plan

Sozieté dai Lifč d'Al Plan, ampliament dla pista "Čianross", Al Plan

Ellemunt Eugen, deponüda de material da čiaé

Ůčia de Fanes, costruziun de sorvisc igienics nös y čiamenes por le personal, Fanes

Sontades comisciun dal frabiché

Data sontada

26 de setëmber
24 d'otober
28 de novëmber
19 de dezëmber

Ultimo terminn da dé jö

10 de setëmber
08 d'otober
12 de novëmber
03 de dezëmber

Por l'ordinn dal dé vëgnel tut en conscidraziun mâ domandes completes con dōta la documentaziun aladō dal art. 10 y 11 dal ordinamont da frabiché de comun.

CIOMONT ORGANICH

I contegnidus dal ciomont organich vën laës fora da na dita aposta ai **19 de setëmber** y ai **10 d'otober**. Al basta i mëter fora en chël dé tai posč olache an i porta a jüté.

ASSESSUR MUSSNER

L'assessor Florian Mussner tin la proscima udiënza te Comun en **vëndres ai 26 de setëmber**, dales 8:00 ales 9:00

Fajede retlam tal Saltà!

Le Saltà de Mareo vën fora cater iadi al ann, vigne trëi mënsch. Al rōa te vigne čiasa de Mareo. Le Comun pīta la poscibilité da fà retlam tla plata de comun, či co è enteressant soradōt por les dites co laora sōle teritore.

Le cost dla plata entiera è de 320,00€ + IVA, por mesa plata èl 160,00€ + IVA. Chi co à enterès po tō sō contat con Pablo Palfrader al nr. 333 4762010, palfrader@rolmail.net

Impressum: "Le Saltà" - Plata d'enformaziun dal Comun de Mareo - Editor: Comun de Mareo / Ombolt Albert Palfrader - Vën fora cater iadi al ann - Diretor responsabl: Iaco Rigo. Redaziun: Pablo Palfrader. Registrada pal Tribunal da Balsan nr. 24/2011. Formataziun: Iaco Rigo. Stamparia: Dipdruck, Rienzfeldstr. 15, 39031 - Bornech. Misciun: Čiasa de Comun, str. Catarina Lanz 48, 39030 Al Plan de Mareo (BZ), tel. 0474/501023, fax 0474/501644, e-mail: info@comun.mareo.bz.it - Plata internet de comun: www.comun.mareo.bz.it.